

Šta je

Evandjelje?

Greg Gilbert
Predgovor D. A. Karson

„Greg Gilbert je jedan od najpametnijih i najvernijih mladih ljudi pozvanih da služe crkvi danas. Ovde nam nudi prodorno, verno i u potpunosti biblijsko razumevanje evanđelja o Isusu Hristu. Ono što je čoveku najpotrebnije jeste da zna istinsko evanđelje, da ume da prepozna lažna i da stvori generaciju hrišćana kojima će evanđelje biti u središtu svega. Ova veoma važna knjiga stiže nam u pravi čas.”

R. ALBERT MOLER MLADI,
predsednik Teološkog fakulteta Južnih baptista

„Ova knjiga je od ključnog značaja zbog dve stvari. Jedna je centralno mesto evanđelja u svim generacijama i zbuđenost kad je reč o evanđelju koja vlada u našoj generaciji. Knjiga *Šta je evanđelje?* pruža nam biblijski verno objašnjenje evanđelja i uči hrišćane da uoče svako odstupanje od te slavne poruke. Žarko bih želeo da ovu knjigu poseduje svaki pastor i član crkve.”

Č. Dž. MAHENI, Služba Bezgranična milost

„Divno kazivanje stare, stare priče savremenim jezikom uz dodatak razumnih upozorenja protiv suptilnih pogrešnih tumačenja. Kao što to jedna stara crkvena himna potvrđuje, a to važi i za ovu odličnu knjigu Grega Gilberta: i oni koji dobro poznaju onu staru, staru priču će baš kao i ostali jedva čekati da čuju ovu priču.”

BRAJAN ŠAPEL, dekan Teološkog fakulteta Zavet

„Imao sam tu čast i privilegiju da poučavam Grega Gilberta, a sada on poučava mene. Ova knjižica o evanđelju je jedna od najjasnijih i najvažnijih knjiga koju sam u poslednjih nekoliko godina pročitao.”

MARK DEVER, stariji pastor Baptističke crkve Kapitol Hil u Vašingtonu

„Šta je evanđelje? Ova mala ali moćna knjiga odgovara na to pitanje jasno i sažeto. Vrhunska obrada radosne vesti. Pročitajte je i prosledite dalje.”

DANIJEL L. AKIN, dekan Baptističkog teološkog fakulteta Sautistern

„Greg Gilbert je oštrim umom i pastirskim srcem napisao knjigu koja će pomoći ljudima koji traže Boga, novim hrišćanima i svima koji žele da jasnije razumeju evanđelje. Čekao sam jednu ovakvu knjigu! Kao pouzdan vodič kroz iznenađujuće kontroverznu temu, ona razjašnjava pogrešna shvatanja vezana za evanđelje, carstvo i smisao krsta.”

KEVIN DEJANG, stariji pastor Univerzitetske reformističke crkve u Ist Lensingu (Mičigen)

„Greg Gilbert je pozvao crkvu da se vrati na izvor svog otkrivenja. On ovde na jednostavan i direktan način iznosi smisao evanđelja, onako kako Biblija o njemu govori.”

NADBISKUP PITER DŽ. AKINOLA,
primas Nigerijske crkve, Anglikanska zajednica

„U ovom dobu sumnje i pragmatizma, najveći je izazov učiniti slavno evanđelje jasnim. To je apsolutno neophodno i dugogodišnjim hrišćanima i skepticima. U ovom pažljivo osmišljenom, ali razumljivom delu, Greg Gilbert nam pruža jasan odgovor na najvažnije ikad postavljeno pitanje.”

DARIN PATRIK, potpredsednik Mreže za osnivanje crkava Dela 29

„Greg Gilbert rešava zabunu istražujući Pismo u potrazi za odgovorom na najvažnije pitanje koje u životu možemo da postavimo. Čak i ako mislite da poznajete radosnu vest o onome što je Bog učinio u Hristu, Gilbert će vam pomoći da jasnije vidite ovo slavno evanđelje.”

KOLIN HANSEN, urednik u listu *Hrišćanstvo danas*

„Usred ove savremene hrišćanske kulture, koju karakteriše bujica nejasnoća kad je reč o glavnim načelima naše vere, Greg Gilbert nam je dao portret evanđelja jasan onima koji veruju i ubedljiv onima koji tek treba da poveruju. Knjiga *Šta je evanđelje?* obiluje citatima iz Reči, usmerena je na krst i uzvisuje Boga; držaće vas prikovanima uz sebe, a u vašem srcu će potpaliti plamen ljubavi prema Bogu koji nas svojom milošću i evanđeljem spasava na svoju slavu.”

DEJVID PLAT, stariji pastor crkve
Bruk Hills u Berminghamu (Alabama)

„Kad nam je evanđelje jasno, možemo i da se uzdamo u njega i da bude-
mo ubedeći u njegove centralne istine. Ova sjajna knjiga je izvandred-
no jasna i verna Bibliji; čitajući je zadobićete novi pogled na evanđelje.”

VILIJAM TEJLOR, rektor,
Sent Helen Bišopsgejt u Londonu

„Kad pomislim na centralni deo Biblije, srce se odmah okrene evan-
đelju. Znam mnoge koji vole evanđelje, ali ja sam uvek spreman da
ga još više volim i još bolje razumem. Greg Gilbert je ovu knjigu
upravo zato i napisao.”

DŽONI HANT, predsednik Konvencije južnih baptista
i pastor Prve baptističke crkve u Vudstoku (Džordžija)

„Ono što ovu knjigu čini dubokom jeste njena jednostavnost. Za hri-
šćanstvo je možda najopasnije kada stvaramo pretpostavke o tome
šta je evanđelje, a da pritom ne slušamo šta Biblija kaže jasno i gla-
sno. Neću preterati ako kažem da je ovo možda najvažnija knjiga o
hrišćanskoj veri koju ćete ikada pročitati.”

RIKHOLAND, pastor u crkvi
Zajednica milosti u San Veliju (Kalifornija)

Naslov izvornika:
What Is the Gospel?
Copyright © 2010 by Gregory D. Gilbert
Published by Crossway
1300 Crescent Street
Wheaton, Illinois 60187

Izdavač za Srbiju:
Hrišćansko udruženje „Projekat Timotej“
tel: +381 69/712 – 470
projekattimotej@gmail.com
www.projekat-timotej.org

Za izdavača: Riste Micev
Prevod: Maja Lilić
Lektura i korektura: Predrag Jovanović
Prelom teksta: Matej Delač
Dizajn korica: *Dual Identity Design*
Prilagođavanje korica za srpsko izdanje: Miro Ribar
Štampa: „Euro Dream“, Nova Pazova
Tiraž: 500

9Marks ISBN: 978-1-960877-18-5

Ukoliko nije drugačije naznačeno, svi navodi iz Svetog pisma preuzeti su iz prevoda Đure Daničića za Stari zavet, odnosno Emilijana Čarnića za Novi zavet. Delove biblijskih citata naglasio je sam autor.

ŠTA JE EVANĐELJE

GREG GILBERT

Predgovor D. A. Karsona

PROJEKT **TIMOTEJ**

Sadržaj

UVOD U EDICIJU	11
PREDGOVOR	13
UVOD	15
1. KAKO PRONAĆI EVANĐELJE U BIBLIJI	25
2. BOG, PRAVEDNI STVORITELJ	41
3. ČOVEK GREŠNIK	51
4. ISUS HRISTOS SPASITELJ	63
5. REAKCIJA – VERA I POKAJANJE	77
6. CARSTVO	91
7. KRST JE U SREDIŠTU SVEGA	107
8. SILA EVANĐELJA	119
IZJAVE ZAHVALNOSTI	129

Moriji, koju neizmerno volim!

UVOD U EDICIJU

Edicija knjiga *9 Marks* (Devet odlika) počiva na dve osnovne ideje. Prva je da je lokalna crkva mnogo važnija za hrišćanski život, nego što to mnogi hrišćani danas možda i shvataju. Mi smatramo da je zdravi hrišćanin zdravi član crkve. Druga je da lokalne crkve rastu i postaju vitalnije ukoliko svoj život organizuju na osnovu Božje Reči. Jednostavno je – Bog govori, a crkve treba da to slušaju i slede. Kad crkva sluša i posluša, onda počinje da liči na Onoga koga sledi. Odražava njegovu ljubav i svetost. Sija njegovom slavom. Kad sluša Boga, crkva počinje da liči na njega.

Isto tako, čitalac će možda primetiti da svih „9 odlika”, čije ime potiče iz knjige Marka Devera iz 2001. *Devet odlika zdrave crkve* (Crossway Books), započinje sa Biblijom:

- ekspozicijsko propovedanje;
- biblijska teologija;

- biblijsko shvatanje evanđelja;
- biblijsko shvatanje obraćenja;
- biblijsko shvatanje evangelizacije;
- biblijsko shvatanje crkvenog članstva;
- biblijska crkvena stega;
- biblijsko shvatanje učeništva i rasta;
- biblijsko shvatanje crkvenog vođstva.

Možemo da govorimo o još nekim stvarima koje bi crkve trebalo da rade da bi bile zdrave – tu je, na primer, molitva. Ipak, smatramo da je ovih devet aktivnosti danas najčešće zapostavljeno (za razliku od molitve). Stoga naša osnovna poruka crkvama glasi: ne ugledajte se na najbolju poslovnu praksu ili najnovije trendove; ugledajte se na Boga. Počnite tako što ćete ponovo slušati Božju Reč.

Iz ovog sveobuhvatnog projekta stvorena je edicija knjiga *9 Marks*. Njihov cilj je da detaljnije i iz različitih uglova ispituju ovih devet odlika. Neke knjige su namenjene pastirima, a neke članovima crkve. Namera nam je da svaka od njih sadrži pažljivo biblijsko istraživanje, teološku razradu, opis kulturološkog uticaja, način opšte primene, pa čak i podršku i ohrabrenje pojedincima. Najbolje hrišćanske knjige su uvek i teološke i praktične.

Molimo se da Bog upotrebi ovu i ostale knjige da svojoj nevesti, crkvi, pomogne da zrači i blista na dan njegovog dolaska.

PREDGOVOR

Tokom mojih više od trideset godina poučavanja, kod studenata teologije sam uvideo da se najspornija pitanja koja ih zanimaju menjaju od generacije do generacije, a isto važi i za širu hrišćansku javnost. Nekada je usijana rasprava bila zagarantovana ako postavite pitanje „šta mislite o harizmatском pokretu”, ili „da li je vredno braniti nepogrešivost Pisma”, ili pak „šta mislite o crkvama u kojima su službe prilagođene nespasenima”. I danas je lako naći ljude spremne da raspravljaju o ovakvim pitanjima, ali te rasprave kao da više u sebi nemaju ni vatre, ni svetla. Pitanje koje će danas najverovatnije zapaliti fitilj – kao što to autor ovog izdanja ističe – glasi: „Šta je evanđelje”? Bilo bi korisno da navedemo i najbližeg rođaka ovog pitanja, a to je: „Šta je evanđeosko hrišćanstvo?”

Da budemo iskreni, uznemirujuća je činjenica da ova pitanja pobuđuju odgovore koji isključuju jedni druge, a u dogmatskom smislu se često tek minimalno oslanjaju na Bibliju, jer su to ipak fundamentalna pitanja. Kad „evanđeoski hrišćani” imaju poprilično različita mišljenja o tome šta je „evanđelje”, onda možemo zaključiti ili da je evanđeosko hrišćanstvo kao pokret neujednačeni fenomen koji se oslanja na različita shvatanja evanđelja i ne oseća potrebu da se „bori za veru” koju je Gospod „jednom zauvek predao” nama, svom narodu (Jud. 3), ili da postoji mnogo ljudi koji sebe nazivaju „evanđeoskim hrišćanima” bez legitimnog prava da to čine, jer su napustili evanđelje.

I tu stupa na scenu Greg Gilbert. Ova knjiga nije pokušaj otkrivanja nečeg novog koliko obnavljanje već utvrđenih stvari koje nikako nismo smeli da ignorišemo, a kamoli napustimo. Jasnoća Gregove misli i artikulisanost vredni su hvale. Ova knjiga će i mnogim zrelim hrišćanima pomoći da jasnije razmišljaju. Što je još važnije, ovo je knjiga koju treba podeliti crkvenim vođama, mladim hrišćanima, pa čak i onima koji još nisu poverovali u Hrista, ali žele jasno objašnjenje šta je evanđelje? Pročitajte je, a onda kupite komplet primeraka i velikodušno je razdelite.

D. A. Karson

UVOD

Šta je evanđelje o Isusu Hristu?

Pomislili biste da je čoveku lako da odgovori na to pitanje, naročito hrišćanima. Štaviše, možda mislite da je ovakva knjiga, koja od hrišćana traži da pažljivo razmisle o pitanju *šta je evanđelje o Hristu*, potpuno bespotrebna. To je kao da pitate stolare da sednu i razmišljaju o pitanju *šta je to čekić?*

Na kraju krajeva, evanđelje o Isusu Hristu je u samom središtu hrišćanstva, a mi hrišćani tvrdimo da je ono iznad svega drugog. Trudimo se da na njemu utemeljimo život i gradimo naše crkve. Pričamo o njemu i molimo se da ga i drugi čuju i poveruju u njega.

Uprkos tome, šta mislite, koliko hrišćana zaista dobro shvata sadržaj hrišćanskog evanđelja? Šta biste odgovorili kad bi vas neko pitao: Kakva je to vest o kojoj vi hrišća-

ni stalno pričate? I zašto je radosna?

Meni se čini da bi kod velikog dela hrišćana odgovor bio samo nagoveštaj biblijskog „evanđelja o Isusu Hristu”. Rekli bi možda: „Evanđelje znači da će ti Bog oprostii grehe ako poveruješ u njega”. Ili možda nešto ovako: „Radosna vest je da te Bog voli i da ima divan plan za tvoj život”. Ili: „Evanđelje znači da si ti Božje dete, a Bog želi da njegova deca budu uspešna u svemu”. Neki bi se setili da je važno reći nešto o Isusovoj smrti na krstu i vaskrsenju, ali opet, kako se sve to uklapa?

Ipak, suprotno očekivanjima, hrišćani se neće baš lako složiti u odgovoru na pitanje *šta je evanđelje*. Radim sa službom zvanom *Devet odlika*, organizacijom povezanom sa baptističkom crkvom Kapitol Hil u Vašingtonu. Oni koji čitaju i komentarišu naš materijal uglavnom pripadaju manjem delu evandeoskog hrišćanstva. Veruju da je Biblija istinita i nepogrešiva, da je Isus umro na krstu i u telu ustao iz mrtvih, da su ljudi grešnici kojima je potrebno spasenje i trude se da budu usredsređeni na evanđelje i da žive po njemu.

Ali, šta mislite: od svih tema o kojima pišemo, koja izaziva najviše komentara i najenergičnije reakcije? Da, upravo evanđelje. Možemo mesecima da pišemo i govorimo o propovedanju, učeništvu, savetovanju, crkvenom uređenju, pa čak i crkvenoj muzici, a reakcije čitalaca će biti zanimljive, ali ne i iznenađujuće. Ali čim objavimo članak u kome se trudimo da jasno izložimo šta Biblija uči o radosnoj vesti hrišćanstva, reakcije su zapanjujuće.

Pre izvesnog vremena, jedan od mojih prijatelja je postavio na naš veb-sajt članak o poznatom hrišćanskom umet-

niku kome su u nekom intervjuu tražili da definiše kakva je to radosna vest hrišćanstva. Evo šta je umetnik odgovorio:

Odlično pitanje. Pa valjda... po meni, radosno je to što je Isus došao, živeo, umro i vaskrsao i što je doveo do obnove svega, i trenutne i buduće... a to se dešava zahvaljujući njemu... pomirenje svega... taj proces koji je tek započeo, ali je i stvarnost u životu i srcu svakog vernika, a opet će doći dan kad će se sve to u potpunosti ostvariti. Ali radosna vest, evanđelje, govorenje radosne vesti, mislim da je to vest o njegovom carstvu koje će doći, uspostavljanje njegovog budućeg carstva... po meni.

Nekolicina nas je reagovala pitanjima kao što su: „Ako već treba da jasno govorimo o hrišćanskom evanđelju, zar ne bi trebalo da uključimo i *objašnjenje* Isusove smrti i vaskrsenja?” ili „Zar ne bi trebalo da kažemo nešto o grehu i potrebi za spasenjem od Božjeg gneva koji greh uzrokuje?”

Reakcije na taj niz postova bile su neverovatne. Bukvalno smo mesecima dobijali na desetine poruka. Nekima koji su pisali je bilo drago što smo postavili ta pitanja, drugi su se pitali šta je pogrešno u takvom objašnjenju evanđelja, pošto Isus jeste propovedao o dolasku svog carstva. Drugima je samo bilo drago da čitaju razmišljanja hrišćana o tome kako uopšte jasno objasniti evanđelje.

U izvesnom smislu, drago mi je što vidim da hrišćani živnu kad krene rasprava o evanđelju. To znači da ga ozbiljno

shvataju i da imaju duboka uverenja o tome šta ono jeste. Kad bismo bili ravnodušni u vezi s tim kako definišemo i razumemo evanđelje, to već ne bi bilo nimalo zdravo. S druge strane, mislim da su ovako energične rasprave o evanđelju znak da to pitanje stvara zabunu. Kad se sve sabere, hrišćani se jednostavno ne slažu u odgovoru na pitanje šta je evanđelje, a to važi i za hrišćane koji sebe nazivaju evanđeoskim.

Pitajte bilo kojih sto osoba koje za sebe tvrde da su evanđeoski hrišćani koja je to radosna vest o Isusu i dobićete verovatno šezdesetak različitih odgovora. Poslušajte propovedi evanđeoskih hrišćana, čitajte njihove knjige, idite na njihove sajtove i naći ćete čitav niz definicija evanđelja, od kojih su mnoge potpuno suprotstavljene jedna drugoj. Na veću nekoliko definicija koje sam ja našao:

Radosna vest je to što Bog hoće da ti pokaže koliko ti je naklonjen. On želi da ispuni tvoj život „novim vinom”, ali da li si ti spreman da ostaviš svoje stare mehove? Da li ćeš početi da razmišljaš o nečemu većem? Da li ćeš proširiti poglede i osloboditi se negativnog stava koji te sputava?

Evo evanđelja u jednoj rečenici. Pošto je Hristos umro za nas, oni koji poveruju u njega znaju da im je krivica jednom zauvek oproštena. Šta ćemo morati da kažemo pred Božjim sudom? Samo jedno: Hristos je umro umesto mene. To je evanđelje.

Isusova poruka se može nazvati i najrevolucionarnijom porukom u istoriji: „Radikalno revolucionarno Božje carstvo je ovde i širi se u pomirenju i miru, veri, nadi i ljubavi – počev od onih koji su najsiromašniji, najslabiji, najkrotkiji i najmanji. Vreme je da promenite način razmišljanja. Sve će se promeniti. Vreme je za novi način života. Verujte mi. Sledite me. Verujte u ovu dobru vest da biste naučili da živite po njoj i budete deo revolucije”.

Radosna vest je to što će ti Bog uvek biti naklonjen, bez obzira na to šta si uradio, gde si bio ili koliko si grešaka napravio. On te voli, ima te na umu i traži te.

Samo evanđelje se odnosi na objavu da je Isus, raspeti i vaskrsli Mesija, jedan jedini i pravi Gospod sveta.

Radosna vest! Bog postaje Car i to čini preko Isusa! Kakvo olakšanje! Božja pravda, Božji mir, Božji svet biće obnovljeni. A usred svega toga, naravno, leži radosna vest za tebe i mene. Ali to je sve proisteklo, odnosno, to je posledica radosne vesti, a to je poruka o Isusu koja, opet, utiče na mene i tebe i nas. Ali samo evanđelje nije ono *ti si takva i takva osoba i ovo može da ti se desi*. To je posledica evan-

đelja, a ne samo evanđelje... Spasenje je *posledica* evanđelja, ne centar samog evanđelja.

Evanđelje je objava Isusa, u dva smisla. To je objava koju je Isus *dao* —dolazak Božjeg carstva mogućnosti (Isusovog carstva) u čovekove strukture mogućnosti. Ali to je i objava *o* Isusu – radosna vest da je Isus svojom smrću i vaskrsenjem carstvo koje je objavio učinio dostupnim nama.

Kao hrišćanin jednostavno se trudim da se fokusiram na određeni način života za koji je Isus rekao da je moguć. Mislim da je Isusov način života najbolji mogući... Tokom vremena, kad se trudiš da živiš na njegov način, počinješ da primećuješ da se tu nešto dublje dešava. Počinješ da shvataš da je to najbolji način života ukorenjen u dubokim istinama o svetu. Sve više si usklađen sa vrhunskom stvarnošću i s univerzumom u najdubljem smislu... Prvi hrišćani su ovaj Isusov način života nazvali „radosnom vešću”.

Ja Isusovu poruku shvatam ovako – on nas uči da danas, ovde i sada, živimo Božju stvarnost. Isus kao da kaže: „Promeni svoj život. Živi ovako”.

Sad vidite šta sam hteo da kažem kad sam rekao da pi-

tanje evanđelja stvara zabunu! Da nikad niste čuli za hrišćanstvo, šta biste pomislili posle ovih nekoliko citata? Očigledno bi vam bilo jasno da hrišćani pokušavaju da prenesu neku dobru poruku. Ali osim toga, sve drugo je zbrka. Da li je radosna vest jednostavno to da me Bog voli i da moram da počnem pozitivnije da razmišljam ili da je Isus stvarno dobar primer koji može da me pouči da živim životom punim ljubavi i saosećanja? Može da ima neke veze sa grehom i praštanjem. Neki hrišćani misle da ta radosna vest ima neke veze sa Hristovom smrću. Drugi očitno ne misle tako.

Ono što hoću da kažem je da nećemo utvrđivati koji su od ovih citata bolji, a koji gori (mada, nadam se da ćete to moći i sami da zaključite nakon što pročitate ovu knjigu). Ovi primeri jednostavno pokazuju kakve sve stvari ljudima padaju na pamet kad im se postavi pitanje šta je evanđelje.

U ovoj knjizi ću pokušati da iznesem jasan odgovor na to pitanje – odgovor koji je zasnovan na onome što sama Biblija uči o evanđelju. Nadam se i molim da ću tokom tog procesa postići nekoliko stvari.

Kao prvo, ako ste hrišćanin, molim se da će vam od ove knjižice – i što je još važnije, od slavnihi istina koje će se truditi da jasno predstavi – srce nabreknuti od radosti i slavljenja Isusa Hrista za ono što je učinio za vas. Kad je evanđelje gledunjava, gledunjava je i proslavljanje Boga. Tada pogled usmeren na Boga spuštamo na nas same i tako umanjujemo vrednost onoga što je Bog za nas učinio u Hristu. Nasuprot tome, biblijsko evanđelje je gorivo u peći slavljenja. Ako ga bolje shvatamo, verujemo i oslanjamo se na njega, više ćemo se diviti Bogu i zbog onoga što jeste, i zbog onoga što je u

Hristu uradio za nas. „O dubino bogatstva i mudrosti, i znanja Božijeg!”, povikao je Pavle (Rim. 11:33) i to zato što mu je srce bilo ispunjeno evanđeljem.

Drugo, nadam se da će vam čitanje ove knjige dati više samopouzdanja dok razgovarate s drugima o radosnoj vesti o Isusu. Sreo sam dosta ljudi koji oklevaju da podele evanđelje sa prijateljima, porodicom i poznanicima zato što se boje da neće imati odgovore na sva njihova pitanja. Bez obzira na to ko ste, verovatno zaista i nećete moći da odgovorite na *sva* pitanja! Ipak, *možete* da odgovorite *na neka* od njih, a ja se nadam da će vam ova knjiga pomoći da odgovorite na *više* njih.

Treće, molim se da uvidite značaj ovog evanđelja za život crkve i da ćete samim tim raditi na tome da se evanđelje propoveda, moli, peva, uči, objavljuje i čuje u svakom aspektu života vaše crkve. Upravo će preko crkve, kako Pavle kaže, ova višestruka Božja mudrost biti obznanjena celom svetu. A kako će to biti učinjeno? Propovedanjem evanđelja, koje će „svima rasvetliti” večni Božji plan da spase svet (Ef. 3:7-12).

Četvrto, nadam se da će vam ova knjiga pomoći da bolje utvrdite evanđelje u svom umu i srcu. Evanđelje je snažna poruka koja svojim oštrim, čvrstim istinama prodire u način razmišljanja i prioritete koje karakterišu ovaj svet. Nažalost, među hrišćanima, pa i evanđeoskim, uvek je bilo težnji da se ta poruka malo ublaži kako bi je svet lakše prihvatio. Za ovu knjigu se takođe molim da očuva poruku evanđelja u celini i spreči eroziju istina koje su, iako ih svet teško vori, ipak nezaobilazne u radosnoj vesti o Isusu. Pošto želimo

da budemo uspešni svedoci, svi smo u iskušenju da evanđelje predstavimo na najprivlačniji mogući način. To je u izvesnom smislu i u redu, na kraju krajeva, reč je o „*radosnoj vesti*”, ali moramo paziti da u evanđelju ne ugliedimo ono što treba da bude oštro. To mora da bude sačuvano i nadam se da će nam ova knjiga u tome i pomoći.

I najzad, ako niste hrišćanin, molim se da vas ova knjiga podstakne da dobro razmislite o radosnoj vesti o Isusu Hristu. To je poruka kojoj smo mi hrišćani poverili ceo svoj život i poruka za koju smatramo da i od vas zahteva reakciju. Ako na svetu postoji nešto što ne smete ignorisati, onda je to Božji glas koji kaže: „Imam radosnu vest! Evo kako možeš da se spaseš od mog suda!” Takva objava zahteva da na nju obratimo pažnju.

PRVA GLAVA

KAKO PRONAĆI EVANĐELJE U BIBLIJI

Da li ste znali da navigacioni GPS sistemi prave kaos u gradovima širom SAD? To naročito važi za male gradove. Ljudima u velikim gradovima te male sprave spasavaju život. Uključiš GPS, otkucaš adresu i krećeš. Nema više promašenih izlazaka s auto-puta, promašenih skretanja – tu ste samo vi, vaš auto, vaš GPS i ding! „Stigli ste na odredište!”

Tek sam nedavno dobio prvu GPS navigaciju, što je, pre svega bio čin prkosa prema onome ko je već odgovoran za gotovo nemoguću saobraćajnu infrastrukturu u gradu Vašingtonu. Međutim, moje prvo loše iskustvo s navigacijom nije bilo u tom gradu, već u Lindenu u Teksasu, mom rodnom mestu i vrlo maloj i skrajnutoj varoši.

Moja navigacija nije imala nikakvih problema da se sna-

đe po izukrštanim i ispreplitanim vašingtonskim ulicama, ali se, začudo, grdno namučila u Lindenu. Ulice za koje je GPS bio ubeden da postoje nisu postojale. Adrese za koje je pisalo da su tu i tu, našao bih tek nekoliko stotina metara dalje, a neke nisu ni postojale.

Očigledno je da GPS sistemi navigacije ne poznaju dobro male gradove i to je sve veći problem. TV stanica ABC je snimila reportažu o lokalnim putevima koji su doslovno postali glavne saobraćajnice jer je navigacija usmeravala vozila na njih, umesto na veće auto-puteve. Postoje i dodatni problemi. Jedan jadničak iz Kalifornije je tvrdio da je samo pratio navigaciju kad je skrenuo desno na seoski puteljak i odjednom se našao nasred pruge, tako reći licem u lice sa lokomotivom! On je preživio, ali njegov iznajmljeni auto sa sve glavnim krivcem, navigacijom, nije se baš najbolje proveo.

Jedan predstavnik Američkog auto-moto saveza je (moglo bi se reći) saosećao s njim. „Navigacija ga jeste izneverila, rekla mu je da skrene desno, pravo na šine”, rekao je on. „Ali ako vam mašina kaže da uradite nešto što je možda opasno, to ne znači da to i morate da uradite”. U pravu je!

Pa šta se tu dešava? Proizvođači GPS navigacije kažu da problem nije u samim aparatima. Oni rade upravo ono što bi i trebalo da rade. Problem je u mapama koje aparat skine sa interneta. Ispostavilo se da su mape manjih gradova koje su dostupne navigacionim sistemima zapravo zastarele – od nekoliko godina do nekoliko decenija. Ponekad nisu ništa bolje od urbanističkog *plana* – onoga što su urbanisti *planirali* da urade ako grad bude morao da se ši-

ri. Posledica? Adrese koje se u urbanističkom planu nalaze na jednom mestu, na kraju, kada se grad izgradi, završe na potpuno drugom. Ponekad putevi koje su urbanisti hteli da izgrade nisu ni izgrađeni, a ponekad i jesu, ali ne kao putevi, već kao pruge!

U svetu GPS navigacije, kao i u životu, važno je da informaciju dobijete iz pouzdanog izvora!

KO JE NAŠ AUTORITET?

Isto važi i kad prilazimo pitanju *šta je evanđelje?* Odmah na početku moramo da donesemo odluku o izvoru informacije koji ćemo koristiti kako bismo odgovorili na pitanje. Za evanđeoske hrišćane, odgovor je obično lak: odgovor ćemo naći u Bibliji.

To je tačno, ali obično je korisno odmah znati i to da se neće svi složiti s tim odgovorom. Razne „hrišćanske” tradicije dale su brojne različite odgovore na ovo pitanje autoriteta. Neke, na primer, tvrde da naše razumevanje evanđelja ne treba da bude utemeljeno isključivo (pa ni prvenstveno) na rečima Biblije, nego u hrišćanskoj tradiciji. Ako je crkva dovoljno dugo verovala u nešto, kažu oni, onda to treba da smatramo istinitim. Drugi kažu da istinu možemo saznati razumom. Ako gradimo znanje od temelja – A nas vodi do B, koje vodi do C, a ovo nas vodi do D – doći ćemo do ispravnog razumevanja nas samih, sveta i Boga. Neki, opet, kažu da istinu evanđelja treba da tražimo u sopstvenom iskustvu. Zaključuju da je

istina o nama i Bogu jednostavno ono što najviše odgovara našem srcu.

Međutim, ako bolje razmislite o tome, shvatate da svaki od ova tri potencijalna izvora autoriteta na kraju ipak ne pruža ono što je obećao. Kad je reč o tradiciji, tu se ipak oslanjamo samo na čovekovo mišljenje. Kad je reč o razumu, kao što bi vam to svaki student prve godine filozofije rekao, tu samo nabadamo po mraku skepticizma. (Na primer, samo pokušajte da *dokažete* da niste plod nečije mašte ili da je naših pet čula zaista pouzdano.) A iskustvo nas prepušta našem čudljivom srcu i njegovoj odluci, što je mogućnost koju najiskrenije osobe u najboljem slučaju smatraju uznemirujućom.

Pa šta ćemo onda? Čemu da se okrenemo da bismo znali šta je istinito i tako utvrdili šta je zaista radosna vest o Isusu Hristu? Kao hrišćani, verujemo da nam je Bog govorio u svojoj Reči, Bibliji. Takođe verujemo da je ono što je Bog u Bibliji rekao neporecivo i nepogrešivo istinito i da nas stoga neće odvesti u skepticizam, očaj ili neizvesnost, već u sigurnost. „Sve Pismo je bogonadahnuo”, rekao je Pavle, „i korisno za pouku” (2. Tim. 3:16). Car David je pisao:

„Put je Gospodnji veran,
reč Gospodnja čista” (Ps. 18:30).

Dakle, ako hoćemo da otkrijemo šta nam je Bog rekao o svom Sinu Isusu i kakva je to radosna vest evanđelja, odgovor ćemo potražiti u Božjoj Reči.

GDE ĆEMO TO NAĆI U BIBLIJI?

Ali na kom ćemo tačno mestu u Bibliji da to potražimo? Mislim da bismo tome mogli da pristupimo na nekoliko različitih načina. Jedan od njih bi bio potraga za svim mestima u Novom zavetu na kojima se spominje reč *evanđelje*, nakon čega bismo pokušali da izvučemo neki zaključak o tome šta su pisci hteli da kažu kad su koristili tu reč. Sigurno postoji nekoliko primera u kojima su je pisci definisali.

Iz ovog pristupa bi se moglo naučiti nekoliko važnih stvari, ali on ima i svoje mane. Jedna od njih je to što u Novom zavetu pisac često sažeto izlaže radosnu vest hrišćanstva, ali pritom uopšte ne koristi reč *evanđelje*. Uzmimo za primer Petrovu propoved na Pedeseticu, u 2. glavi Dela apostolskih. Ovo je svakako velika objava radosne vesti hrišćanstva, pa ipak, Petar uopšte ne spominje reč *evanđelje*. Još jedan primer je apostol Jovan, koji u svim svojim novozavetnim spisima tu reč koristi samo jednom (Otk. 14:6)!

Predložiću da, bar zasad, ovom zadatku utvrđivanja glavnih obrisa hrišćanskog evanđelja ne pristupimo proučavanjem reči, već potragom za onim što su najraniji hrišćani rekli o Isusu i značaju njegovog života, smrti i vaskrsenja. Ako pogledamo spise apostola i propovedi u Bibliji, videćemo da oni, ponekad kratko, a ponekad naširoko, objašnjavaju šta su o radosnoj vesti naučili od Isusa lično. Možda ćemo moći i da izdvojimo neka opšta pitanja i zajedničke istine oko kojih su apostoli i rani hrišćani uobličili svoje izlaganje radosne vesti o Isusu.

EVANĐELJE U RIMLJANIMA 1-4

Jedno od boljih mesta za početak potrage za osnovnom definicijom evanđelja je Pavlova Poslanica Rimljanima. Ona možda jasnije od bilo koje druge biblijske knjige sadrži Pavlovo promišljeno izlaganje u kome nam korak po korak objašnjava svoje razumevanje radosne vesti.

Poslanica Rimljanima je pismo u kome Pavle jednoj grupi hrišćana, koju ne poznaje, predstavlja sebe i svoju poruku. Zato je poslanica tako sistematski razložena. Pavle je želeo da te hrišćane upozna sa sobom, sa svojom službom i naročito sa svojom porukom. Želeo je da znaju da je radosna vest koju propoveda ista radosna vest u koju oni veruju.

„Ja se, naime, ne stidim evanđelja”, započinje on, „jer je ono sila Božija na spasenje svakome ko u njega veruje” (Rim. 1:16). Od tog stiha, a naročito u prva četiri poglavlja, Pavle zadivljujuće detaljno objašnjava radosnu vest o Isusu. Dok budemo razmatrali ova poglavlja, uvidećemo da on svoje izlaganje evanđelja temelji na nekoliko ključnih istina, koje će se kasnije iznova ponavljati u apostolskom propovedanju evanđelja. Hajde da pogledamo tok Pavlove misli u Rimljanima 1-4.

Pavle najpre kaže svojim čitaocima da su odgovorni pred Bogom. Posle uvodnih zapazanja u Rimljanima 1:1-7, Pavle svoje izlaganje o evanđelju započinje izjavom „gnev Božiji pak otkriva se sa neba” (18. stih). Već u prvih nekoliko reči Pavle tvrdi da čovečanstvo nije samostalno. Nismo sami sebe stvorili, ne možemo da se oslanjamo sami na sebe, niti smo odgovorni sami sebi. Ne, Bog je stvorio

svet i sve u njemu, uključujući i nas. Pošto nas je on stvorio, on ima i pravo da od nas traži da ga proslavljamo. Pogledajmo šta Pavle kaže u 21. stihu: „Jer iako su Boga poznali, nisu ga kao Boga proslavili, niti zahvalnost pokazali, nego u svojim mislima padoše u ništavnu varku, te potamne njihovo nerazumno srce”.

Pavle na ovaj način optužuje čovečanstvo koje je zgrešilo jer nije dalo hvalu i slavu Bogu. Pošto nas je Bog stvorio i njemu pripadamo, naša obaveza je da mu damo slavu i hvalu koja mu pripada, da živimo, govorimo, razmišljamo i ponašamo se na način koji uviđa i priznaje njegov autoritet nad nama. On nas je stvorio, njegovi smo, od njega zavisimo i stoga smo njemu i odgovorni. To je prva tačka koju Pavle razrađuje u svom izlaganju radosne vesti hrišćanstva.

Drugo, Pavle svojim čitaocima kaže da je njihov problem to što su se pobunili protiv Boga. Oni, kao, uostalom, i svi drugi, nisu dali hvalu i slavu Bogu kao što je trebalo. Njihova lakomislena srca su pomračena i „zameniše slavu besmrtnoga Boga slikom i prilikom smrtnog čoveka, i ptica, i četveronožnih životinja, i gmizavaca” (23. stih). To je zaista strašna slika, zar ne? Ljudi imaju svog Tvorca, ali zaključe da je drvena ili metalna slika žabe, ptice ili čak i *njih samih* dovoljna, slavnija i vrednija. To je krajnja uvreda za Boga i vrhunac buntovništva protiv njega. To je i koren i suština greha čije su posledice katastrofalne.

U većem delu naredna tri poglavlja Pavle naglašava tu tvrdnju, optužujući čovečanstvo da je zgrešilo Bogu. U 1. glavi usredsređen je na neznabožačke narode, a zatim se u 2. glavi podjednako silno obrušava i na Jevreje. Pavle kao da

zna da će najsamopravedniji Jevreji uživati u njegovom napadu na neznabošce i zato se već u stihu 2:1 okreće upravo njima upućujući im optužbu: „Zato nemaš izgovora"! I Jevreji su, kaže on, baš kao i neznabošci, prekršili Božji zakon i pod njegovom su osudom.

Do sredine 3. glave, Pavle je svakog čoveka na svetu optužio za pobunu protiv Boga. „Malopre smo okrivili Judeje i Grke da su svi pod grehom" (9. stih). Njegov otrežnjući zaključak je da će, kad budemo stajali pred Bogom Sudijom, sva usta biti učutkana. Niko nam neće stati u odbranu. Neće biti nikakvog izvinjavanja. Ceo svet, Jevreji, neznabošci, svi mi do poslednjeg, bićemo odgovorni pred Bogom (19. stih).

Ako ćemo iskreno, prve dve tačke uopšte nisu radosna vest. Štaviše, tamo vidimo prilično *lošu* vest. Ne osećamo baš sreću pri pomisli da smo se pobunili protiv svetog Boga koji nas je stvorio i koji će nam suditi. Međutim, ta misao jeste važna, jer utire put radosnoj vesti. Kad bolje razmislimo, ima smisla. Kad nam neko kaže: „Dolazim da te spasem!" onda to uopšte i nije radosna vest ukoliko ne verujemo da nam je spasenje zaista i potrebno.

Treće, Pavle kaže da je Božje rešenje za greh čovečanstva žrtvena smrt Isusa Hrista i njegovo vaskrsenje. Pošto je izneo lošu vest o kazni koja nas kao grešnike čeka pred našim pravednim Bogom, Pavle se sada okreće dobrim vestima, *evanđelju* o Isusu Hristu.

„A sad se", kaže Pavle, uprkos našem grehu, „*sad* se bez sudelovanja zakona javila pravednost od Boga" (21. stih). Drugim rečima, postoji način da čovek pred Boga stane kao pravednik, a ne nepravednik, da ne bude proglašen krivim

već nevinim, da bude opravdan, a ne osuđen. I to nema nikakve veze s boljim ponašanjem ili pravednijim životom. To se može postići „bez sudelovanja zakona”.

I kako se to onda dešava? Pavle to jasno kaže u Rimljanima 3:24. Uprkos buntovništvu protiv Boga i u celoj ovoj beznadežnoj situaciji, moguće je da se ljudi „opravdavaju za badava, njegovom blagodaću, na osnovu iskupljenja u Hristu Isusu”. U Hristovoj žrtvenoj smrti i vaskrsenju, zahvaljujući njegovoj krvi i životu, grešnici mogu da budu spaseni od osude koju je naš greh zaslužio.

Ipak, Pavle odgovara na još jedno pitanje. Kako je to radosna vest za mene? Kako *ja* da se uključim u to obećano spasenje?

Pavle na kraju govori čitaocima kako mogu da imaju udelela u tom spasenju. O tome piše na kraju 3. i početku 4. glave. Spasenje koje nam je Bog omogućio zadobijamo „verom u Isusa Hrista” i ono je „za sve koji veruju” (3:22). A kako to spasenje postaje radosna vest *meni*, a ne samo nekom drugom? Kako će ono važiti *za mene*? Tako što ću uzverovati u Isusa Hrista. Tako što ću se uzdati da će me on spasti i niko drugi. „Onome pak koji ne radi, a veruje u onoga koji opravdava bezbožnika”, objašnjava Pavle, „njegova vera se uračunava u pravednost” (4:5).

ČETIRI NAJVAŽNIJA PITANJA

Nakon što smo razmotrili Pavlove tvrdnje iznete u Rimljanima 1-4, vidimo da se u središtu njegove objave

evanđelja nalaze odgovori na četiri najvažnija pitanja:

- ① Ko nas je stvorio i kome smo odgovorni?
- ② Koji to problem imamo? Drugim rečima, da li smo u nevolji i zašto?
- ③ Koje rešenje Bog ima za taj problem? Šta je učinio da nas izvuče iz njega?
- ④ Kako to ja – ja lično, upravo ovde i sada – kako *ja* da budem uključen u to spasenje? Zašto je ono radosna vest i za mene, a ne samo za druge?

Ova četiri važna pitanja možemo ukratko sumirati ovako: Bog, čovek, Hristos i reakcija.

Pavle, naravno, nastavlja i otkriva čitav jedan svet ostalih obećanja koje je Bog dao onima koji su spaseni u Hristu, a mnoga od tih obećanja bi se s pravom mogla definisati kao deo radosne vesti hrišćanstva, evanđelja o Isusu Hristu. Ali ključno je da odmah na početku shvatimo da sva ta velika obećanja zavise i proističu iz ovoga, srca i izvora hrišćanske radosne vesti. Ta obećanja namenjena su samo onima kojima je oprošteno jer su poverovali u raspetog i vaskrslog Hrista. Zato Pavle, kad govori o srcu evanđelja, polazi upravo odavde – od ove četiri najvažnije istine.

EVANĐELJE U OSTATKU NOVOG ZAVETA

To ne radi samo Pavle. Dok u Novom zavetu čitam spise apostola, vidim da oni stalno iznova daju odgovore na ta pitanja. O čemu god drugom da govore, ova pitanja kao da

leže u srcu njihovog izlaganja o evanđelju. Menjaju se konteksti, uglovi posmatranja, reči i pristupi, ali ti najraniji hrišćani kao da su se *uvek* nekako vraćali upravo ovim činjenicama: odgovorni smo Bogu koji nas je stvorio. Zgrešili smo Bogu i sudiće nam se. *Ali* Bog nas je preko Isusa Hrista spasio i mi to spasenje zadobijamo tako što se kajemo od greha i verujemo u Isusa.

Bog. Čovek. Hristos. Reakcija.

Hajde da pogledamo neke druge odlomke u Novom zavetu koji sumiraju Isusovo evanđelje. Uzmimo, na pimer, čuvene Pavlove reči iz Prve Korinćanima 15:

Obznanjujem vam, braćo, evanđelje koje sam vam propovedao, koje vi primiste, u kom i stojite, kojim se i spasavate, ako ga čvrsto držite kako sam vam ja objavio, sem ako niste uzalud poverovali.

Jer sam vam pre svega predao što sam i primio: da je Hristos umro za naše grehe – po Pismima, i da je sahranjen, i da je vaskrsnut trećega dana – po Pismima, te se javi Kifi, zatim Dvanaestorici. (stihovi 1-5)

Primećujete li glavnu strukturu? Pavle ne govori naširoko kao u Rimljanima 1-4, ali glavni obrisi su i dalje jasni. Ljudi su u nevolji, potonuli smo u „naše grehe” i potrebno nam je spasenje (od Božjeg suda, što je implicitno, ali ipak očigledno). Ali spasenje je u ovome: „Hristos [je] umro za naše grehe... sahranjen [je]... i vaskrsnut”. A sve to je mo-

guće „ako... čvrsto držite [evanđelje] kako sam vam ja objavio”, sa pravom, a ne uzaludnom verom. I eto, ponovo vidimo sledeće: Bog, čovek, Hristos, reakcija.

Ovaj glavni okvir evanđelja je očigledan čak i u propovedima zapisanim u Delima apostolskim. Kad Petar na praznik Pedesetnice govori narodu kako treba da reaguje na njegovu objavu Isusove smrti i vaskrsenja, on kaže: „Pokajte se i neka se svaki od vas krsti u ime Isusa Hrista za oproštenje svojih grehova, pa ćete primiti dar Duha Svetoga” (Dela 2:38). I opet, Petrov poziv nije opšti niti se spominje Božji sud, ali ipak je sve to i dalje prisutno. Problem: Bog mora da vam oprostí grehe, a ne da vas zbog njih osudi. Rešenje: smrt i vaskrsenje Isusa Hrista, o čemu je Petar već opširnije govorio u svojoj propovedi. Neophodna reakcija: pokajanje i vera, koja će se dokazati činom krštenja.

U drugoj Petrovoj propovedi koju nalazimo u Delima 3:18-19, ponovo su očigledne ove četiri važne istine:

Ali Bog je na taj način ispunio što je unapred javio ustima svih proroka da će njegov Hristos postradati. Pokajte se stoga i obratite se, da vam se izbrišu gresi.

Problem: Bog ne treba da vam sudi, već vam je potrebno da vam se izbrišu gresi. Rešenje: Hristos pati. Reakcija: pokajte se i u veri se okrenite Bogu.

Možemo da razmotrimo i Petrovu propoved o evanđelju upućenu Korneliju i njegovoj porodici:

I mi smo svedoci svega što je počinio u judejskoj zemlji i u Jerusalimu. Njega su ubili obesivši ga o drvo. Njega je Bog vaskrsao treći dan... Za njega svedoče svi proroci, da će njegovim imenom dobiti oprostaj grehova svako ko veruje u njega. (Dela 10:39-43)

Oprostaj greha. U imenu Onoga ko je raspet i vaskrsao. Za svakoga ko veruje.

I Pavle u Delima 13 propoveda isto evanđelje:

Stoga primite na znanje, braćo, da se kroz ovoga vama objavljuje oprostaj grehova, i od svega u čemu niste mogli da se opravdate Mojsijevim zakonom; njime se opravdava svako ko veruje. (stihovi 38-39)

Ponovo vidimo taj jasno vidljivi obrazac: Bog, čovek, Hristos, reakcija. Potreban nam je Bog da bi nam dao „oprostaj grehova”. To se dešava „kroz Isusa” i svakome „ko veruje”.

RAZNA OBJAŠNENJA GLAVNIH ISTINA

Naravno, struktura Bog-čovek-Hristos-reakcija nije formula kojoj treba robovati. Kad objavljuju evanđelje, apostoli nemaju baš spisak tačaka o kojima obavezno moraju da govore. Dužina njihovog obrazlaganja ove četiri tačke zavisi od

okruženja, vremena koje imaju na raspolaganju i toga ko ih sluša. Ponekad jedna ili čak i više tačaka nisu ni izgovorene – to naročito važi za činjenicu da smo odgovorni prema Bogu i da nam je od njega potreban dar oprostjenja. Ali opet, to saznanje je već bilo dobro poznato Jevrejima kojima su apostoli najčešće i propovedali.

S druge strane, kad Pavle na Areopagu govori grupi paganskih filozofa, on već na početku govori o Bogu. Pavlova propoved u Delima 17 se često spominje kao školski primer propovedanja radosne vesti neznabožačkoj kulturi. Međutim u toj propovedi postoji nešto vrlo zanimljivo i neobično. Čitajte je pažljivo i primetićete da Pavle u stvari uopšte ne propoveda radosnu vest o Hristu, već samo lošu vest!

U suštini, počinje rećima: „Sad ću vam govoriti o tom nepoznatom Bogu kome ste podigli oltar”. Tada im u stihovima 24–28 objašnjava da postoji Bog, da je taj Bog stvorio svet i pozvao ga da mu se pokloni. Posle tih zaključaka, u 29. stihu objašnjava koncept greha i njegov koren u obožavanju stvorenih stvari umesto obožavanja Boga, objavljujući da će Bog slušaocima suditi „preko čoveka koga je odredio”, čoveka koga je podigao iz mrtvih (31. stih).

I tu staje! Pogledajte pažljivo. Ne spominje oprostaj, ne spominje krst i ne obećava spasenje, samo objavljuje Božje zahteve i vaskrsenje kao dokaz predstojećeg Božjeg suda! Pavle čak ne spominje ni Isusovo ime!

Šta se to ovde događa? Zar Pavle ovde *ne propoveda* evanđelje? Pa ne, bar ne u tom trenutku. U njegovoj javnoj propovedi nema evanđelja i nema radosne vesti. Vest koju Pavle donosi je skroz loša. Ali pogledajmo stihove 32–

34, u kojima Biblija kaže da su ljudi hteli da ponovo čuju Pavla i da je nekolicina na kraju i uzverovala. *Radosnu vest* – vest da grešnici mogu da se spasu tog predstojećeg suda – Pavle očigledno jeste propovedao malo kasnije, možda javno, a možda i privatno.

Kao i ostali apostoli Pavle je bio sasvim sposoban da na različite načine predstavi suštinske istine evanđelja. Ipak, važno je da shvatimo da su te suštinske istine evanđelja *postojale*, a na osnovu propovedi i poslanica koje su ostale sačuvane možemo tačno da zaključimo koje su to istine bile, a i dalje jesu. U poslanicama Rimljanima i Prvoj Korinćanima, u propovedima Dela apostolskih i po celom Novom zavetu, prvi hrišćani su svoju objavu radosne vesti oblikovali na temelju nekoliko ključnih istina.

Prvo loša vest: Bog je tvoj Sudija, a ti si mu zgrešio. A zatim evanđelje: ali Isus je umro kako bi grešnicima gresi bili oprošteni ukoliko se pokaju i poveruju u njega.

DRUGA GLAVA

BOG, PRAVEDNI STVORITELJ

Dozvolite da vas upoznam sa bogom. (Primetimo malo *b.*)

Možda bi trebalo malo da se stišate pre nego što uđemo. Može se desiti da spava. Star je, znate, ne razume baš previše ovaj savremeni svet. Njegovi zlatni dani, o kojima baš voli da priča kad se malo razgali, davno su prošli, pre nego što se većina nas i rodila. Beše to vreme kad je ljude zanimalo šta misli i kad su ga smatrali važnim u svom životu.

Naravno, sve se to sad promenilo i bog se, siroma, nikad na to nije ni navikao. Ovaj užurbani život ga je pregazio. Sad veći deo vremena provodi tamo pozadi u vrtu. Odem ja tako ponekad da ga vidim pa se malo prošetamo i slatko ispričamo među ružama...

Premda, čini mi se da ima dosta ljudi koji ga još vole – ili

bar nekako uspeva da se održi u anketama. I iznenadilo bi vas koliko mu njih svrati tu i tamo i pita za nešto. Naravno, on se ne buni. Voli da pomogne.

Sva sreća pa je sva ona nervoza o kojoj čitamo u tim njegovim starim knjigama – znate ono kad zemlja guta ljude, oganj pada na gradove, tako to – kao da je sve to nestalo otkako je ostario. Sad je to samo dobronamerni i nezahtevni prijatelj s kojim je lako razgovarati, naročito zato što se nikad ne prepire, a ako i nešto kaže, onda to radi tako što nam preko nekog tako čudnog „znaka” pokaže da je ono što hoćemo da uradimo njemu sasvim u redu. To je baš dobar prijatelj, zar ne?

Mada, znate šta je najbolje kod njega? Ne sudi nam. Nikad, ni za šta. Dobro, znam da bi u dubini duše voleo da smo malo bolji – da malo više volimo, da smo malo manje sebičniji i sve to, ali samo je realističan. Zna da sam čovek i da niko nije savršen. Siguran sam da mu to uopšte ne smeta. A pored toga, njegovo je da prašta ljudima. To mu je *u opisu posla*. Pa na kraju krajeva, on je ljubav, zar ne? A kako ono beše, ljubav „ne sudi, samo prašta”. To je bog koga *ja* poznajem. Ne bih voleo da bude imalo drugačiji.

Dobro, samo još tren... U redu, sad možemo da uđemo. I ne brinite, ne moramo dugo da ostanemo. Stvarno. Zahvalan je što mu uopšte i dolazimo.

PRETPOSTAVKE O BOGU

Dobro, de. Taj odeljak je bio malo komičan. Mada, pi-

tam se da li se uopšte i razlikuje od predstave koju o Bogu imaju mnogi, pa čak i oni koji sebe nazivaju hrišćanima. Po njima, on je ljubazan dekica, prijatan, malo zanesen i zahtevan, ali pun ljubavi. Ima želje, ali ne i zahteve, smemo da ga ignorišemo ako nemamo vremena za njega i ima stvarno *mnogo* razumevanja za činjenicu da ljudi greše – često više nego i mi sami.

Ranije su čak i ljudi koji nisu sebe nazivali hrišćanima imali osnovno razumevanje biblijskih učenja o Bogu i njegovom karakteru. To je jednostavno bio deo atmosfere koju su ljudi udisali i mogao si da, baš kao i apostoli kod svojih jevrejskih sunarodnika, pretpostaviš šta ljudi već znaju kad im pričaš o evanđelju.

To više nije tako, bar ne u većem delu sveta. Ja sam odrastao u gradiću u istočnom Teksasu gde je širenje evanđelja podrazumevalo uvežbavanje i govorenje poruke koju su ljudi već čuli hiljadu puta. Kad sam se upisao na koledž u Nju Hejvenu u Konektikatu, to je već bila sasvim druga priča. Odjednom sam bio okružen ljudima koji nisu odrastali slušajući o Bogu i koji bi, štaviše, od samog početka bili sumnjičavi prema svemu vezanom za njega. Sećam se kad sam prvi put susreo osobu koja me je, na spomen Boga, pozdravila smehom i rečima: „Ma daj, šališ se. Ti veruješ u to?“.

Isti film sam gledao još desetinu puta tokom narednih nekoliko godina, tako da sam na kraju naučio da jednostavno odgovorim: „Pa da, verujem“. Ali brzo sam shvatio i to da ne mogu jednostavno da pretpostavljam šta ljudi već znaju o Bogu. Ako danas želim da objavljujem evan-

đelje o Isusu Hristu, moram da počnem od samog početka – od Boga lično.

Naravno, mogli bismo (u suštini, i trebalo bi!) da celog života proučavamo šta nam je Bog o sebi otkrio, a opet, da bismo verno predstavili evanđelje, ne moramo da iznesemo sve što znamo o Bogu. Ipak, postoji nekoliko osnovnih istina o Bogu koje *moramo* da shvatimo kako bismo znali šta se to dešava u radosnoj vesti hrišćanstva. Shvatite to kao dobru vest koja stoji iza loše vesti koja stoji iza dobre vesti!

Postoje dve glavne tačke koje odmah moramo da razjasnimo, a one su: Bog je Tvorac i on je svet i pravedan.

BOG TVORAC

Početak hrišćanske poruke, zapravo, početak hrišćanske Biblije, kaže da „stvari Bog nebo i zemlju”. Sve počinje od te tačke i, kao strela odapeta iz luka koji je loše naciljao, ako se tu omaši, onda će i sve ostalo biti pogrešno.

Knjiga Postanja ili Prva Mojsijeva započinje izveštajem o Bogu koji stvara svet: njegove planine i doline, životinje i ribe, ptice, gmizavce, sve. Bog je stvorio i ostatak sveta: zvezde i Mesec, planete i galaksije. Sve se to desilo putem izgovorene reči i sve je nastalo *ni iz čega*. Bog nije uzeo neki već postojeći materijal, oblikovao ga kao glinu i tako stvorio sve različite stvari koje vidimo u svetu. Ne, Prva Mojsijeva nam kaže da je on govorio, a stvari su nastajale. „Neka bude svetlost!” rekao je, i bila je svetlost.

Mnogi biblijski odlomci nam kažu kako tvorevina svedoči o Božjoj slavi i moći. „Nebesa kazuju slavu Božiju”, kaže Psalam 19:1. „Dela ruku njegovih glasi svod nebeski”. Pavle u Rimljanima 1:20 kaže: „Čak i njegove nevidljive osobine, njegova večna sila i božanstvo, mogu se od stvaranja sveta jasno sagledati, ako se na njegovim delima promatraju”. Ako ste ikad stajali na ivici kanjona gledajući dole na ptice dok su vam oblaci tik nad glavom ili ako ste možda na otvorenom polju s jezum posmatrali kako sa horizonta stiže oluja, onda znate šta to znači. Tvorevina ima nešto grandiozno što čovekovom srcu kaže: „Ne postojiš samo ti!”

Izveštaj o stvaranju u Prvoj Mojsijevoj sa svakim novim danom postaje sve obimniji i važniji. Prvo su stvoreni svetlo, more, kopno, zatim Mesec i Sunce, onda ptice, ribe i životinje, a zatim, kao vrhunac Božjeg stvaralaštva, nastali su muškarac i žena.

Potom reče Bog: Da načinimo čoveka po svom obličju, kao što smo mi, koji će biti gospodar od riba morskih i od ptica nebeskih i od stoke i od cele zemlje i od svih životinja što se miču po zemlji.

I stvori Bog čoveka po obličju svom,
po obličju Božjem stvori ga;
muško i žensko stvori ih
(1. Moj. 1:26-27).

Šta god da mislite o izveštaju o stvaranju, posledice tvrd-

nje da je Bog stvorio svet, a naročito da je Bog stvorio *nas*, ogromne su. Ideja da sam svet nije kraj svega, već da je nastao iz uma, reči i ruke *Nekog drugog* jeste revolucionarna, posebno u današnje vreme. Nasuprot nihilizmu, koji dominira čovekovim razmišljanjem, ova ideja znači da sve u univerzumu ima svoju svrhu – dakle, i sami ljudi. Mi nismo rezultat slučajnosti, genetskih mutacija, genetskih promena i hromozomskih nezgoda. Mi smo stvoreni! Svako od nas je rezultat ideje, plana i postupka samog Boga. A to čovekovom životu daje i smisao i odgovornost (1. Moj. 1:26-28).

Niko od nas nije autonoman; kad to shvatimo, imamo ključ razumevanja evanđelja. Uprkos tome što stalno pričamo o pravima i slobodi, niko od nas nije baš toliko slobodan koliko misli. Mi smo stvoreni. Neko nas je napravio. Samim tim, nekome i pripadamo.

Pošto nas je stvorio, Bog ima pravo da nam kaže kako da živimo. Tako je u Edemskom vrtu Adamu i Evi rekao s kog drveta smeju, a sa kog ne smeju da jedu (1. Moj. 2:16-17). Bog se ovde ne ponaša kao dete koje naređuje mlađem bratu i izmišlja proizvoljna pravila samo da bi videlo šta će da se desi. Ne, Biblija nam kaže da je Bog dobar. On zna šta je za njegov narod najbolje i dao mu je zakone koji će ga očuvati, usrećiti i biti mu na korist.

Ovo apsolutno moramo da shvatimo ako želimo da razumemo radosnu vest hrišćanstva. Evanđelje je Božji odgovor na lošu vest greha, a greh nastaje kad osoba odbaci autorsko pravo koje Bog ima nad njom. Zato je osnovna istina ljuskog postojanja, izvor iz koga proističe sve drugo, ta da nas je Bog stvorio i da nas samim tim i poseduje.

SVETI I PRAVEDNI BOG

Kad biste u nekoliko reči morali da opišete Božji karakter, šta biste rekli? Da je dobar i pun ljubavi? Da je saosećajan i da prašta? Sve je to tačno. Kad je Mojsije tražio od Boga da mu pokaže svoju slavu i objavi svoje ime, Bog je rekao:

Gospod, Gospod, Bog milostiv, žalostiv, spor na gnev i obilan milosrđem i istinom koji čuva milost hiljadama, prašta bezakonja i nepravde i grehe (2. Moj. 34:6-7).

Kako je to zadivljujuće! Kad Bog želi da nam kaže svoje ime i pokaže svoju slavu, dakle, da nam pokaže samo svoje srce, šta onda govori? Da je milostiv, saosećajan, spor na gnev i pun ljubavi.

Međutim, u tom odlomku postoji još nešto što se često izostavlja, a nije baš tako utešno. Zna li šta je Bog rekao Mojsiju odmah nakon ove izjave o saosećanju i ljubavi?

...koji ne pravda krivoga. (7. stih)

Pročitajmo to ponovo, jer ova rečenica lomi u paramparčad otprilike 90 posto onoga što ljudi danas *misle* da znaju o Bogu. Saosećajni Bog pun ljubavi *ne pravda krivoga*.

Opšte rašireni stav o Bogu je da je on nalik nesavesnom domaru. Umesto da se stvarno uhvati u koštac sa prljavštinom sveta, tj. njegovim grehom, zlom i iskvarenošću, on ga jednostavno sklanja pod tepih, ignoriše i nada se da to ni-

ko neće primetiti. Štaviše, mnogi ljudi ne mogu ni da zamisle Boga koji bi učinio nešto više. „Bog da osudi greh?“ kažu oni, „Da me kazni za zlo? Ne bi on to uradio. To znači da nas ne voli“.

Kasnije ćemo videti kako se naizgled nepremostiva kontradikcija stihova Druge Mojsijeve 34:6-7, gde imamo Boga koji s jedne strane prašta zlo, odmetanje i greh, a s druge ne pravda krivoga, razrešuje Isusovom smrću na krstu. Ali mnogo pre nego što stignemo dotle moramo da shvatimo da, uprkos svakom protivljenju, Božja ljubav ne isključuje njegovu pravednost i pravdu.

Sveto pismo stalno iznova tvrdi da je naš Bog Bog savršene pravde i čvrste pravednosti.

Psalam 11:7 kaže: „Jer je Gospod pravedan, ljubi pravdu; lice će Njegovo videti pravednici“. Psalam 33:5 objavljuje: „On ljubi pravdu i sud“. A dva psalma idu čak tako daleko da tvrde: „Pravednost i pravda temelj su prestola njegovog“ (Psalmi 89:14; 97:2, NSP)! Vidite li šta ti stihovi kazuju? Božja vladavina univerzumom, njegova neograničena moć nad tvorevinom utemeljena je na tome što je on zauvek savršeno pravedan.

Zato je predstava o Bogu kao nesavesnom domaru tako uznemirujuća. Po njoj je Bog nepravedni bog koji jednostavno sakriva greh, pa se čak i sam krije od njega, umesto da se suoči s njim i uništi ga. Po njoj je Bog moralna kukavica.

A kome je potreban takav Bog? Uvek je zanimljivo posmatrati šta se dešava kad se ljudi koji uporno tvrde da *njih* Bog nikad ne bi osudio suoče s neporecivim zlom. Kad se nađu licem u lice sa stvarnim, užasnim zlom, *tada* žele Bo-

ga pravde, i to *odmah*. Žele da Bog zanemari njihov greh, ali ne i greh njihovog dušmanina. „Oprosti mi”, kažu, „ali ne-moj slučajno da si njemu oprostio!” Vidite, niko ne želi Boga koji odbija da se razračuna sa zlom. Samo hoće Boga koji odbija da se razračuna sa *njihovim* zlom.

Međutim, Pismo nam kaže da će se, pošto je savršeno pravedan, Bog odlučno obračunati sa svakim zlom. Avakum 1:13 kaže: „Čiste su oči tvoje da ne možeš gledati zlo”.

Kad to ne bi činio, to bi značilo da se odrekao samog temelja svog prestola. Štaviše, odrekao bi se samog sebe, a Bog to ne bi uradio.

Većina ljudi nema nikakav problem da zamisli nežnog i saosećajnog Boga. Mi hrišćani smo sjajno odradili posao ubeđivanja sveta da ga Bog voli. Ali ako želimo da shvatimo koliko je slavno i životvorno evanđelje Isusa Hrista, onda moramo da shvatimo i to da je taj nežni i saosećajni Bog takođe svet i pravedan, da je rešen da nikad ne žmuri na greh, da ga ne ignoriše i ne toleriše.

To uključuje i naš greh, a to nas, naravno, dovodi do loše vesti.

TREĆA GLAVA

ČOVEK GREŠNIK

Baš pre neki dan sam platio kaznu za parkiranje. Bilo je lako. Pročitao sam šta sam pogrešno uradio, okrenuo karticu, obeležio kvadratić kod koga je pisalo „Izjašnjavam se krivim”, popunio ček na 35 dolara gradskoj saobraćajnoj policiji, zalepio koverat i poslao ga poštom.

Sad sam osuđivani kriminalac.

Ipak, iako sam se izjasnio kao krivac, iz nekog razloga se nisam osećao previše krivim. Nije baš da sam probdeo noć jer sam prešao na drugu stranu zakona. Ne osećam potrebu da od bilo koga tražim oprostaj, a kad bolje razmislim, pomalo sam i ogorčen što je kazna za 10 dolara viša od prethodne koju sam dobio.

Zašto se ne osećam loše što sam prekršio zakon? Pretpostavljam da je to zato što mi se, kad bolje pogledam, kršenje

pravila parkiranja ne čini tako značajnim ili gnusnim. Naravno, ubuduće ću ubaciti malo više novčića u parking-sat, ali ne mogu baš reći da mi to sad razdire savest.

Tokom godina sam primetio da većina ljudi o grehu, naročito o sopstvenom, razmišlja otprilike kao o ovom saobraćajnom prekršajčiću. „Pa jeste, tačno je”, mislimo se, „greh u suštini i jeste kršenje zakona koji je utvrdio svevišnji Bog i tako to, ali on valjda zna da ima gorih zločinaca od mene. A eto, niko nije ni povređen, a i spreman sam da platim kaznu. I dajte, pa stvarno nema potrebe za tolikom samopreispitivanjem zbog ovako nečeg. Zar ne?”

Pa valjda i nema, bar ako tako hladnokrvno razmišljate o grehu. Ali po Bibliji, greh je mnogo više od kršenja nekog neličnog, nasumičnog, nebeskog saobraćajnog pravila. To je narušavanje odnosa, i više od toga, to je odbijanje samog Boga, odbacivanje njegove vladavine, brige, autoriteta i prava da upravlja onima kojima je dao život. Ukratko, to je pobuna stvorenja protiv Tvorca.

ŠTA JE KRENULO NAOPAKO?

Kad je Bog stvarao ljude, želeo je da oni savršeno radošno žive pod njegovom pravednom vlašću, da ga obožavaju, slušaju i samim tim žive u celovitoj zajednici s njim. Kao što smo u prethodnoj glavi videli, stvorio je muškarca i ženu po sopstvenom liku, što znači da je trebalo da budu kao on i da objave svetu njegovu slavu. Bog je za čoveka imao i posao – on je trebalo da bude njegov namesnik, da vlada nje-

govim svetom. „Rađajte se i množite se”, rekao im je Bog, „i napunite zemlju, i vladajte njom, i budite gospodari od riba morskih i od ptica nebeskih i od svih zveri što se miče po zemlji” (1. Moj. 1:28).

Ipak, muškarac i žena nisu imali vrhunsku vlast nad tvorevinom. Autoritet koji su imali nije bio njihov, već im je bio dat od Boga. Dakle, iako su imali vlast nad svetom, Adam i Eva su uvek morali da imaju na umu da su podređeni Bogu i pod njegovom vlašću. On ih je stvorio pa je i imao pravo da im zapoveda.

Drvo poznanja dobra i zla, koje je Bog zasadio u središtu vrta, bilo je snažan podsetnik na tu činjenicu (1. Moj. 3:17). Kad bi Adam i Eva pogledali to drvo i njegove plodove, setili bi se da je njihova vlast ograničena, da su stvoreni i da sam njihov život zavisi od Boga. Oni su samo služe, a on je Kralj.

Stoga, kad su zagrizli plod, Adam i Eva nisu samo prekršili neku proizvoljnu zapovest „Ne jedite taj plod”. Učinili su nešto mnogo tužnije i ozbiljnije. Time su odbacili Božju vlast nad sobom i objavili da su nezavisni od njega. Adam i Eva su želeli da budu, baš kao što im je zmija obećala, „kao Bog”, pa su zato oboje iskoristili ono za šta su mislili da je prilika da se oslobode namesništva i uzmu samu krunu. U celom univerzumu postojala je samo jedna stvar koju Bog nije stavio Adamu pred noge, a to je bio sam Bog. Međutim, Adamu ni to nije bilo dovoljno pa se pobunio.

Ipak, najgore je to što su nepridržavanjem Božje zapovesti Adam i Eva svesno odlučili da ga odbace kao svog Cara. Znali su kakve će biti posledice ako ga ne poslušaju.

Bog im je sasvim jasno rekao da će umreti ako pojedu plod, što je pre svega značilo da će biti udaljeni od njega i da više neće biti njegovi prijatelji i radosni podanici, već neprijatelji (1. Moj. 2:17). Nije ih bilo briga za to. Adam i Eva su Božju naklonost zamenili potragom za sopstvenim zadovoljstvom i slavom.

Ovu neposlušnost prema Božjim zapovestima, bilo u reči ili postupcima, Bilija naziva „grehom”. Ta reč doslovno znači „promašena meta”, ali biblijsko značenje greha je mnogo dublje. Nije da su se Adam i Eva naporno trudili da drže Božje zapovesti pa su, eto, za koji centimetar omašili centar. Ne, oni su nišani na potpuno suprotnu stranu! Imali su ciljeve i želje kategorički suprotstavljene onome što je Bog želeo za njih i tako su zgrešili. Namerno su prekršili Božju zapovest, pokvarili svoj odnos s njim i odbacili ga kao svog Gospoda.

Posledice njihovog greha bile su pogubne za njih, njihove potomke i ostatak tvorevine. Izgnani su iz idiličnog Edemskog vrta. Zemlja im više nije sama davala svoje plodove i blago. Morali su da se muče i naporno rade da bi ih dobili. I što je još gore, Bog je sproveo smrtnu kaznu koja im je sledila. Naravno, nisu odmah fizički umrli. Tela su nastavila da žive, pluća da dišu, srca da kucaju, udovi su se i dalje pokretali. Ali njihov duhovni život, onaj koji je najvažniji, odmah se završio. Njihovo zajedništvo sa Bogom je prekinuto. Zato im se srce smežuralo, a um ispunio sebičnim mislima; oči su postale slepe za Božju lepotu, a duše su postale suve i svenule, potpuno lišene duhovnog života koji im je Bog dao u početku, kada je sve bilo dobro.

NE SAMO ONI, NEGO I MI

Biblija nam kaže da nisu samo Adam i Eva krivi za greh. Svi smo krivi. Pavle u Rimljanima 3:23 kaže: „Svi su zgrešili i tako su lišeni slave Božje”. A samo nekoliko pasusa ranije tvrdi: „Nema pravednoga – baš ni jednoga” (3:10).

Evangelje o Isusu Hristu je puno kamenova spoticanja, a ovaj kamen je najveći. Čovekovom srcu, koje tvrdoglavo za sebe misli kako je u osnovi dobro i samo sebi dovoljno, ideja da je čovek u suštini grešan i odmetnut nije samo skandalozna. Ona mu je odvratna.

Zato je od apsolutno najvećeg značaja da shvatimo i prirodu i dubinu našeg greha. Ako evangelju pridemo s mišlju da je greh nešto drugo ili manje strašan nego što zaista jeste, potpuno ćemo pogrešno shvatiti radosnu vest o Isusu Hristu. Daću vam nekoliko primera toga kako hrišćani često pogrešno razumeju greh.

Brkanje greha i posledica greha

U poslednje vreme je postalo moderno predstavljati evangelje tvrdnjom da je Isus došao da spasi čovečanstvo od usađenog osećaja krivice, besmislenosti, uzaludnosti ili praznine. Naravno, to jesu problemi koji mnoge ljude snažno pogađaju. Ali Biblija uči da osnovni problem čovečanstva – ono čega treba da se spasemo – nije besmislenost ili raspadnut život, pa čak ni mučni osećaj krivice. Sve su to samo simptomi dubljeg i mnogo ozbiljnijeg problema, a to je naš greh. Ono što moramo da shvatimo je to

da smo sami krivi za nevolju u kojoj smo se našli. *Mi* nismo poslušali Božju reč. *Mi* smo ignorisali njegove zapovesti. *Mi* smo mu zgrešili.

Ako govorimo o spasenju bilo od besmislenosti, bilo od uzaludnosti, a da ih pritom ne povežemo s njihovim korenom u grehu, možda ćemo lakše progutati lek, ali biće to pogrešan lek. On dopušta osobi da i dalje sebe vidi kao žrtvu i da se nikad zaista ne suoči s činjenicom da je ona sama zla i nepravedna i da zaslužuje sud.

Svođenje greha na raskinut odnos

Međusobni odnos je važna kategorija u Bibliji. Ljudi su *stvoreni* da žive u zajednici s Bogom. Ipak, moramo da upamtimo da je s njim trebalo da žive u *posebnoj vrsti* odnosa – to nije bio odnos ravnopravnih gde zakon, presuda i kazna nisu ni postojali, već odnos između Cara i podanika.

Mnogi hrišćani o grehu govore kao da je to sitna nesuglasica između Boga i čoveka, gde čovek jednostavno treba da se izvini i prihvati Božji oprostaj. Međutim, ta predstava o grehu kao razmirici dvoje ljubavnika pogrešno predstavlja naš odnos sa Bogom. Po njoj zaključujemo da nikakav zakon nije prekršen, da pravda nije narušena, da nema pravednog gneva niti svetog suda, a samim tim da nema ni potrebe da nekakva zamena umesto nas istrpi taj sud.

Biblija uči da greh jeste raskidanje odnosa sa Bogom, ali taj prekinut odnos podrazumeva odbacivanje njegovog carskog veličanstva. To nije *samo* preljuba (iako svakako jeste), to je i odmetanje. Nije *samo* izdaja, nego veleizdaja. Ako

greh svodimo samo na raskid odnosa, umesto da ga shvatimo kao veleizdaju i pobunu voljenog podanika protiv dobrog i pravednog Cara, nikad nećemo shvatiti zašto je smrt Božjeg Sina bila neophodna za rešavanje tog problema.

Brkanje greha i negativnog razmišljanja

Postoji još jedno pogrešno shvatanje greha po kome je on samo stvar negativnog razmišljanja. To smo videli u nekim citatima u uvodu ove knjige. Rešite se starih mehova! Proširite vidike! Bog želi da vam pokaže svoju neverovatnu naklonjenost, samo treba da se oslobodite svog negativnog stava koji vas sputava!

To je ubedljiva poruka za ljude koji se oslanjaju na sebe i žele da veruju da za greh mogu i sami da se pobrinu. Zato su ljudi koji promovišu takvu poruku verovatno i uspeali da izgrade neke od najvećih crkava na svetu. Formula je zaista vrlo jednostavna. Samo recite ljudima da je njihov greh u stvari negativno razmišljanje koje ih sprečava da budu zdravi, bogati i srećni. Onda im recite da misle malo pozitivnije o sebi (uz Božju pomoć, naravno) pa će se tada rešiti greha, a i obogatiti! Pogodak! Džinovska crkva kao iz rukava!

Obećani cilj je ponekad novac, ponekad zdravlje, a ponekad nešto sasvim drugo. Ali kako god da okrenete, reći da je Isus Hristos umro da bi nas spasio negativnih misli koje imamo o sebi je katastrofalno nebiblijski. Štaviše, Biblija nas uči da veliki deo našeg problema nije to što *premal*o cenimo sebe, već *previše*. Zastanimo i razmislimo načas o tome. Ka-

ko je zmija iskušala Adama i Evu? Rekla im je da imaju negativno mišljenje o sebi. Rekla im je da treba da budu pozitivniji, da razmišljaju o većim stvarima, posegnu za svojim punim potencijalom, da budu kao Bog! Drugim rečima, rekla im je da prošire vidike.

I kako je to uticalo na njih?

Brkanje greha i grehova

Postoji velika razlika između shvatanja da smo krivi za grehe i shvatanja da smo krivi za *greh*. Većina ljudi nema problema da prizna da je počinila grehe (množina), sve dok pod time podrazumevaju povremene grešćice u uglavno dobrom životu – tek poneku kaznu za parkiranje u inače čistom dosijeju.

Gresi nas ne šokiraju toliko. Znamo da su tu, vidimo ih svaki dan u sebi i u drugim ljudima i već smo se poprilično navikli na njih. Ono što nas šokira jeste *greh* koji nam Bog pokaže; to je greh koji nosimo u dubini srca I duboke naslage prljavštine i pokvarenosti za koje nismo ni znali da ih imamo, a koje sami nikad ne bismo mogli da očistimo. Tako Biblija govori o dubini i mraku našeg greha – on nije samo *na* nama, nego *u* nama i proističe *iz nas*.

Na drugom spratu Nacionalnog prirodjačkog muzeja u Vašingtonu nalazi se, kako kažu, najveća glatka kristalna kugla na celom svetu. Nešto je veća od košarkaške lopte i nema ni jednu jedinu ogrebotinu, rupicu ili mrlju. Savršena je. Ljudi često upravo tako zamišljaju čovekovu prirodu. Da, ponekad je umažemo garežom i blatom, ali ispod

te prljavštine ona je čista i netaknuta – treba samo da je prebrišemo kako bi zablistala u punom sjaju.

Ipak, Biblija nam ne daje tako privlačnu sliku ljudske prirode. Po Pismu, kugla čovekove prirode uopšte nije tako čista, a prljavštinu ne nalazimo samo po površini. Naprotiv, prožeti smo grehom. Pukotine, blato, prljavština i iskvarenost sežu sve do njenog središta. Mi smo, kako je Pavle rekao, „po prirodi... podložni Božijem gnevu” (Ef. 2:3). I mi imamo udela u Adamovoj krivici i pokvarenosti (Rim. 5). To je i Isus učio: „Jer iz srca izlaze zle misli, ubistva, preljube, blud, krađe, lažna svedočanstva, hule” (Mt. 15:19). Grešne reči koje govorite i vaši grešni postupci nisu samo povremeni incidenti. Oni proističu iz zla koje nosite u svom srcu.

Greh je iskvario i drži pod kontrolom svaki činilac našeg ljudskog postojanja. Naše razumevanje, naša ličnost, osećanja pa čak i volja robuju grehu. Tako Pavle u Rimljanima 8:7 kaže: „Zato je stremljenje tela neprijateljstvo prema Bogu; jer se ne pokorava Božijem zakonu, niti može”. Kakva šokantna i zastrašujuća izjava! Greh ima toliko čvrstu moć nad nama, nad našim umom, razumom i voljom, da se mi, kad vidimo Božju slavu i dobrotu, *neizbežno* s gađenjem okrećemo od nje.

Nije dovoljno reći da je Isus došao da nas spase od greha, ako time mislimo da je došao da nas spase od povremenih grešaka. Tek kad shvatimo da je sama naša priroda grešna, da smo zaista „mrtvi zbog svojih prestupa i grehova”, kao što Pavle kaže (Ef. 2:1, 5), uvidećemo koliko je radosna vest to što postoji način da budemo spaseni.

BOŽJA AKTIVNA OSUDA GREHA

Jedna od najstrašnijih tvrdnji u celoj Bibliji nalazi se u Rimljanima 3:19. Ona sledi nakon Pavlove optužbe upućene celom čovečanstvu, najpre neznabošcima, a zatim i Jevrejima, da su pod vlašću greha i potpuno nepravedni pred Bogom. Evo šta Pavle kaže u velikom zaključku: „Da se svaka usta zapuše i da sav svet bude kriv pred Bogom”.

Da li uopšte možete da shvatite šta to znači? Stajati pred Bogom i nemati objašnjenje, opravdanje, izgovor, odbranu? I kako je to „biti kriv pred Bogom”? Kao što smo u prošloj glavi videli, Biblija nedvosmisleno tvrdi da je Bog pravedan i svet i da stoga neće oprostiti greh. Ali šta to znači za Boga, taj obračun sa grehom, osuda i kazna?

Rimljanima 6:23 kaže: „Smrt je, naime, plata za greh”. Drugim rečima, plata koju smo zaradili zbog greha jeste smrt. I to nije samo fizička smrt, nego duhovna, odnosno nasilno udaljavanje našeg grešnog i propalog *ja* od pravednog i svetog Boga. Prorok Isaija je to ovako opisao: „bezakonja vaša rastaviše vas s Bogom vašim, i gresi vaši zakloniše lice Njegovo od vas, da ne čuje” (Is. 59:2).

Ljudi ponekad govore o tome kao da je reč o pasivnom i tihom Božjem odsustvu. Ipak, reč je o nečemu većem – o Božjoj aktivnoj osudi greha, a Biblija kaže da će ona biti zastrašujuća. Pogledajmo kako knjiga Otkrivenja opisuje dan Božjeg dobrog i pravednog suda. Sedam anđela će izliti „sedam zdela gneva Božijeg na zemlju” i „zbog njega će proplakati sva zemaljska plemena” (Otk. 16:1; 1:7 NSP). Steinama i planinama će govoriti: „Padnite na nas i sakrijte nas

od lica onoga što sedi na prestolu i od gneva Jagnjetova, jer dođe veliki dan gneva njihova, i ko može da se održi?” (Otk. 6:16-17). Ugledaće Isusa, Kralja nad kraljevima i Gospoda nad gospodarima i zadrhtaće, jer će „gaziti muljaru ljutog vina gneva Boga Svedržitelja” (Otk. 19:15).

Biblija nas uči da je konačna sudbina grešnika koji se ne pokaju i ne uzveruju mesto večne muke zvano „pakao”. Otkrivenje ga opisuje kao „vatreno i sumporno jezero”, a Isus ga naziva mestom „neugasivog ognja”, (Otk. 20:10; Mk. 9:43).

Ako znamo kako Biblija govori o paklu i upozorava nas na njega, ne shvatam potrebu nekih hrišćana da ga opisuju tako da zvuči malo podnošljivije. Kad Otkrivenje govori o Isusu kako gazi muljaru ljutog vina gneva Boga Svedržitelja, kad sam Isus upozorava na neugasivi oganj „gde crv njihov ne umire i oganj se ne gasi” (Mk. 9:43, 48), pitanje koje u neverici postavljam je: *zašto* bi bilo koji hrišćanin želeo da pakao predstavi *manje* užasnim? *Kako nam uopšte pada na pamet* da tešimo grešnike mislju da pakao možda i nije tako strašan?

NISMO MI SVE TO IZMISLILI

Slike pomoću kojih Biblija opisuje Božji sud nad grehom su zaista zastrašujuće. Nije ni čudo što svet čita biblijske opise pakla i naziva hrišćane „bolesnicima” jer veruju u njih.

Ali nije to poenta. Nismo mi sve to izmislili. Mi hrišćani

ne čitamo o paklu, ne verujemo u njega niti pričamo o njemu zato što nekako uživamo u tome. Bože sačuvaj. Ne, mi pričamo o paklu zato što, kad se sve sabere, verujemo u Bibliju. Verujemo joj kad kaže da pakao postoji i verujemo joj, sa suzama u očima, kad kaže da ljudima koje volimo preti opasnost da u njemu provedu večnost.

To je biblijska otrežnjujuća presuda nad nama. Nema pravednoga, baš ni jednoga. I zbog toga će jednog dana svaka usta biti zapušena, svaki jezik zaustavljen i ceo svet će odgovarati Bogu.

Ali...

ČETVRTA GLAVA

ISUS HRISTOS SPASITELJ

Ali. Mislim da je to najmoćnija reč koju čovek može da izgovori. Mala je, ali ima moć da izbriše sve što je pre nje rečeno. Posle loših vesti koje smo upravo čuli, ona donosi silu koja će nam podići glavu i povratiti nadu. Ona je, više od bilo koje druge reči koju čovek može da izgovori, u stanju da promeni sve.

- Srušio se avion, *ali* niko nije povređen.
- Imaš rak, *ali* onaj koji je izlečiv.
- Sin ti je doživeo saobraćajku, *ali* je dobro.

Nažalost, nekad ne čujemo to *ali*. Ponekad se rečenica završi i dobijemo samo lošu vest. Ipak, takvi trenuci nam samo uveličavaju one u kojima čujemo to *ali*. A ti trenuci su slavni.

Hvala Bogu što loša vest o čovekovom grehu i Božjem

sudu nije kraj priče. Da se Biblija završila Pavlovom objavom da će ceo svet zapušenih usta stajati pred prestolom Božjeg suda, ni za koga od nas ne bi bilo nade. Samo očajja. Ali (eto ga opet!) hvala Bogu da postoji još nešto!

Ti si grešnik koji će biti osuđen, *ali* Bog je preduzeo nešto da bi spasao grešnike kao što si ti!

REČ NADE

Marko svoj izveštaj o Isusovom životu započinje rečima: „Početak evanđelja o Isusu Hristu, Sinu Božijem”. Od samog početka Marko i ostali rani hrišćani znali su da je dolazak Isusa Hrista bio Božja radosna vest upućena svetu koji je zbog greha uništen i mrtav. Nakon mračne pustoši koju je greh ostavio, Isusov dolazak je bila Božja prodorna i gromoglasna objava da se sada sve promenilo!

Još u Edemskom vrtu, Bog je Adamu i Evi dao reč nade – malo dobre vesti u celom onom očaju. Nije to bilo nešto mnogo, samo nagoveštaj, rečenica ugurana pred kraj kazne koju je Bog izrekao zmiji.

„Ono će ti na glavu stajati
a ti ćeš ga u petu ujedati” (1. Moj. 3:15).

Ali i to je bilo nešto. Bog je želeo da Adam i Eva, iako su se odmetnuli, znaju da priča još nije završena. To je bilo malo evanđelja, malo dobrih vesti usred kataklizme.

Ostatak Biblije nam govori kako je to sitno seme do-

bre vesti prokljalo, postalo mladica i raslo. Hiljadama godina Bog je preko zakona i proročanstava pripremao svet za svoj zadivljujući završni udarac zmiji koji joj je zadao životom, smrću i vaskrsenjem Isusa Hrista. Kad je sve bilo gotovo, krivica koju je Adam navukao na ceo svoj rod poražena je, smrt koju je Bog objavio svojoj tvorevini je umrla i pakao je pao na kolena. Biblija je priča o Božjem protivnapadu na greh. To je veliki izveštaj o tome kako je Bog sve ispravio, kako sve ispravlja i kako će jednog dana sve konačno ispraviti jednom zauvek.

POTPUNO BOG, POTPUNO ČOVEK

Svi pisci evanđelja svoj izveštaj o Isusovom životu počinju tako što pokazuju da Isus nije bio običan čovek. Matej i Luka govore o anđelu koji je došao mladoj devici Mariji rekavši joj da će zatrudneti. Kad je to čula, Marija je s nevericom pitala: „Kako će to biti kad ne znam za muža?” Anđeo joj je objasnio: „Duh Sveti doći će na tebe i sila Svevišnjega oseniće te; zato će se to sveto dete zvati Sin Božiji” (Lk. 1:34-35). Jovan svoju priču započinje još neobičnijom tvrdnjom: „U početku” (što su reči koje nas snažno upućuju na 1. Moj. 1:1) „beše Reč Božija, i ta Reč beše u Boga, i Bog beše Reč... I Reč se ovaploti i stanova među nama” (Jv. 1:1, 14).

Sve ovo – Isusovo rođenje od device, titula „Božji Sin”, Jovanova tvrdnja da „Bog beše Reč”, kao i njegova objava „Reč se ovaploti” – treba da nas pouče tome ko je Isus.

Jednostavno rečeno, Biblija nam kaže da je Isus u potpunosti čovek i u potpunosti Bog. To je ključna stvar koju u vezi s njim moramo da razumemo, jer nas može spasti samo neko ko je potpuno čovek i potpuno božanski Božji Sin. Da je Isus samo čovek – kao mi u svakom pogledu, uključujući tu i palo stanje i greh – mogao bi da nas spase baš koliko jedan mrtvac može da spase drugog. Ali pošto je Božji Sin, bez greha i u svakoj božanskoj savršenosti jednak Bogu Ocu, u stanju je da pobedi greh i izbavi nas od greha. Isto tako, veoma je važno da Isus odistinski bude jedan od nas, dakle, potpuno čovek, kako bi nas s pravom predstavljao pred Ocem. Kao što Jevrejima 4:15 to objašnjava, Isus može da „saoseća sa našim slabostima” jer je „u svemu bio iskušán, slično nama, izuzev greha”.

MESIJA CAR – OVDE!

Kad je Isus započeo svoju službu, objavio je ovu fantastičnu poruku: „Stigao je čas! Približilo se Božje carstvo. Pokajte se i uzverujte u radosnu vest!”

Reči ovog čoveka koji je propovedao da je došlo Božje carstvo brzo su se proširile po zemlji, a uzbuđene mase su se tiskale oko Isusa da čuju tu „radosnu vest” koju je javljao. Ali šta je tu bilo tako uzbudljivo?

Bog je vekovima preko svog zakona i svojih proroka ukazivao na vreme kad će jednom zauvek uništiti zlo u svetu i izbaviti svoj narod od greha. Tada će savladati svaki otpor i utvrditi svoju vladavinu, svoje „carstvo”, na ce-

lom svetu, pa i više od toga, Bog je obećao da će svoje carstvo utvrditi u osobi Cara Mesije, koji će poteći iz loze velikog cara Davida. U 2. Samuilovoj 7:11, Bog je Davidu obećao da će jedan od njegovih sinova zauvek vladati njegovim tronom. A prorok Isaija je za tog carskog sina rekao sledeće:

„Jer nam se rodi Dete,
Sin nam se daje,
kome je vlast na ramenu,
i ime će Mu biti:
Divni, Savetnik, Bog silni,
Otac večni, Knez mirni.

Bez kraja će rasti
vlast i mir
na prestolu Davidovom
i u carstvu njegovom
da se uredi i utvrdi
sustom i pravdom
od sada dovek” (Is. 9:6-7).

Možete onda da zamislite s kakvim je uzbuđenjem dočekan Isus kad je počeo da javlja da je došlo nebesko carstvo. To znači da je dugoočekivani mesija iz Davidove loze najzad stigao!

Pisci evanđelja insistiraju na tome da je taj car iz Davidove loze niko drugi do sam Isus. Luka beleži reči kojima je anđeo Mariji najavio Isusovo rođenje:

„On će biti velik i zvaće se Sin Svevišnjega, i daće mu Gospod Bog presto njegovog oca Davida, te će vladati nad domom Jakovljevim doveka, i njegovom carstvu neće biti kraja” (Lk. 1:32-33).

Matej svoju knjigu započinje rodoslovom koji Isusa povezuje direktno sa carem Davidom, a zatim i sa samim Avraamom. Zapanjujuća je činjenica da je Matej celokupni rodoslov podelio na tri generacije od po četrnaest ljudi. A broj četrnaest, kao što je to svaki dobar Jevrejin znao, jeste broj koji se dobijao sabiranjem brojčane vrednosti tri jevrejska slova *D-V-D*, korena imena „David”. Na samom početku svoje priče o Isusu, Matej, kao i svi ostali hrišćani, praktično viče: „Car! Car! Car!”

NEOČEKIVANA RADOSNA VEST – AKO MOŽETE DA SE UKLJUČITE U NJU!

Novi zavet nam zatim govori o tome kako je car Isus uspostavio Božju vlast na zemlji i počeo da poništava prokletstvo greha. Ipak, carstvo koje je Isus doveo nije nimalo ličilo na ono što su Jevreji očekivali i želeli. Oni su hteli da Mesija utvrdi zemaljsko, političko carstvo koje će savladati i potisnuti Rimsko carstvo, u to vreme vladajuću silu. A eto, Isus uopšte nije ni tražio zemaljsku krunu, već je propovedao, učio, iseljivao bolesne, praštao greh, podizao iz mrtvih i rimskom namesniku nedvosmisleno govorio:

„Moje carstvo nije od ovoga sveta” (Jv. 18:36).

To ne znači da njegovo carstvo *nikad* neće biti od ovog sveta. Nešto ranije je Isus prvosvešteniku rekao: „Videćete Sina čovečijeg kako sedi s desne strane sile i ide na oblacima nebeskim” (Mk. 14:62), a u Otkrivenju 21 čitamo kako vlada novim nebom i novom zemljom koje su iz korena preobražene njegovom silom i oslobođene ropstva grehu.

Sve je to bez sumnje dobra vest – ako možemo da budemo uključeni u nju. Ali to nas vraća na problem našeg greha, zar ne? Ukoliko se ne desi nešto što će ukloniti krivicu zbog naše neposlušnosti i odmetanja od Boga, i dalje ćemo biti odvojeni od njega i neće nam biti namenjene radosti novog neba i nove zemlje, već večna kazna.

Ali tada radosna vest hrišćanstva postaje stvarno, stvarno radosna. Vidite, car Isus nije došao samo da uspostavi Božje carstvo, nego i da u njega uvede grešnike tako što će umreti umesto njih, zbog njihovog greha, uzeti na sebe njihovu kaznu i tako im omogućiti oproštaj, on će ih opravdati pred Bogom i zahvaljujući njemu moći će da naslede carstvo (Kol. 1:12).

CAR KOJI ISPAŠTA?

„Evo jagnje Božije koje uklanja greh sveta!” To je Jovan Krstitelj, prorok koji se oblačio u kamilju dlaku i jeo skakavce, rekao kad je video Isusa da ide ka njemu (Jv. 1:29). Šta je time mislio? Jagnje Božje? Uklanja greh sveta?

Svaki Jevrejin iz prvog veka odmah bi znao šta je Jovan

hteo da kaže kad je rekao „jagnje Božje koje uklanja greh sveta”. To se odnosilo na jevrejski praznik Pashe, uspomene na Božje čudesno oslobađanje Izrailjaca iz ropstva u Egiptu, koje se odigralo nekih 1500 godina pre toga.

Osudivši Egipćane, Bog je na njih poslao deset pošasti, a srce egipatskog faraona bi posle svake od njih postajalo sve tvrđe i on je uporno odbijao da pusti Jevreje na slobodu. Poslednja pošast je bila najstrašnija. Bog je Izrailjcima rekao da će određene noći anđeo smrti proći kroz Egipat i ubiti svakog prvenca u zemlji, i od ljudi i od životinja. Ta strašna kazna će zakačiti i Izrailjce ukoliko se ne budu pažljivo pridržavali Božjih uputstava. Bog im je rekao da svaka porodica zakolje po jedno jagnje bez mane. Zatim je trebalo da grančicom isopa poprskaju malo njegove krvi po do vratku svoje kuće. Tada će, kako je Bog obećao, anđeo smrti videti tu krv, zaobići kuću i poštedeti je kazne smrti.

Praznik Pashe, a naročito pashalno jagnje, postali su moćni simbol ideje da se kazna smrti za nečije grehe može platiti tuđom smrću. Ova ideja „zamene za kaznu” je, štaviše, temelj celokupnog starozavetnog žrtvenog sistema. Jednom godišnje, na Dan pokajanja, prvosveštenik je odlazio u centar hrama zvani Svetinja nad svetinjama, gde bi na žrtvu prineo životinju bez mane kao platu za grehe naroda. To se radilo iz godine u godinu i iz godine u godinu kazna za grehe ljudi se odlagala zahvaljujući krvi jagnjeta.

Bilo je potrebno malo vremena, ali Isusovi sledbenici su na kraju shvatili da njegov zadatak nije samo da uspostavi Božje carstvo, već i da to učini kao žrtva koja će biti prinesena umesto ljudi. Shvatili su da Isus nije Car, već Car koji ispašta.

Sam Isus je od početka znao da je njegov zadatak da umre za grehe svog naroda. Anđeo je na samom njegovom rođenju objavio da će on „spasti narod svoj od greha njihovih” (Mt. 1:21), a Luka nam kaže da „kad je došlo vreme da se vaznese na nebo, odluči da ide u Jerusalem” (Lk. 9:51). Isus je u evanđeljima mnogo puta predskazao svoju smrt, a kad je Petar lakomisleno pokušao da mu se suprotstavi, Isus ga je prekorio: „Idi od mene, satano; sablazan si mi” (Mt. 16:23). Isusovo lice je bilo okrenuto Jerusolimu, pa samim tim i njegovoj smrti.

Isus je takođe shvatao značaj i svrhu svoje smrti. U Marku 10:45 on kaže: „Sin čovečiji ne dođe da mu služe, nego da posluži i da dade svoj život kao otkup za mnoge”, a u Mateju 26:28, dok je sedeo na poslednjoj večeri sa svojim učenicima, uzeo je čašu vina i objavio: „Pijte iz nje svi; jer ovo je moja krv saveza, koja se proliva za mnoge radi oprostaja grehova” (Mt. 26:27-28). „Polazem svoj život za ovce”, rekao je na drugom mestu, „Niko ga ne uzima od mene, nego ga ja sam od sebe polazem” (Jv. 10:15, 18). Isus je znao zašto će umreti. On je svojom voljom dao život iz ljubavi prema svom narodu; Božje jagnje je ubijeno kako bi njegovom narodu bilo oprošteno.

I rani hrišćani su, poučeni Svetim Duhom, takođe shvatali šta je Isus postigao na krstu. Pavle je to ovako opisao: „Hristos nas je iskupio od kletve zakona time što je on postao kletva za nas” (Gal. 3:13). Na drugom mestu je objasnio: „Onoga koji nije znao greha Bog je učinio grehom za nas, da mi u njemu postanemo pravednost Božija” (2. Kor. 5:21). Petar je napisao: „Hristos [je] jednom umro za gre-

he, pravednik za nepravednike, da nas privede Bogu” (1. Pet. 3:18), kao i: „On je na svom telu poneo naše grehe na drvo, da se oprostimo grehova i da živimo za pravednost; njegovim ranama ste isceljeni” (1. Pet. 2:24).

Vidite li šta su ovi hrišćani govorili o značaju Isusove smrti? Rekli su da Isus nije istrpeo kaznu za svoje grehe. (On ih nije ni imao!) To je bila kazna za grehe njegovog naroda! Na krstu Golgote Isus je poneo sav strašan teret greha Božjeg naroda. Sve čovekovo buntovništvo, neposlušnost i greh pali su na Isusova pleća. A prokletstvo koje je Bog izrekao u Edemskom vrtu – kazna smrti – tada se ostvarilo.

Zato je Isus u agoniji zavapio: „Bože moj, Bože moj, zašto me ostavi” (Mt. 27:46). Njegov Otac, Bog, koji je svet i pravedan i čije su oči tako čiste da ne može ni da pogleda zlo, pogledao je svog Sina i na njegovim ramenima video je grehe njegovog naroda; s gađenjem se okrenuo i sav gnev izlio na Sina. Matej piše da je, dok je Isus visio na krstu, zemlja oko tri sata bila obavijena tamom. To je bila tama suda, težak Očev gnev koji pada na Isusa dok nosi grehe svog naroda i umire umesto njih.

Isaija je to prorekao sedam vekova ranije:

„A On bolesti naše nosi
i nemoći naše uze na se,
a mi mišljismo da je ranjen,
da Ga Bog bije i muči;
Ali On bi ranjen za naše prestupe,
izbijen za naša bezakonja;

kar beše na Njemu našeg mira radi,
i ranom Njegovom mi se iscelismo”
(Is. 53:4-5).

Uviđate li značaj ovoga? To na kraju krajeva znači da je trebalo *ja* da umrem, a ne Isus. Trebalo je *ja* da budem kažnjen, a ne on. Pa ipak, on je to uradio umesto mene. Umro je za mene.

Prestupi su bili moji, ali rane su bile njegove. Moje bezakonje, ali njegova kazna. Moj greh, njegova patnja. Njegova kazna je omogućila moj mir. Njegove rane su mi pružile isceljenje. Njegova žalost, a moja radost.

Njegova smrt, moj život.

SRCE EVANĐELJA

Nažalost, ova doktrina zamene je deo hrišćanskog evanđelja koji svet, izgleda, najviše mrzi. Ljudi su jednostavno zgađeni idejom da je Isus kažnjen zbog tuđeg greha. Neki autori su to nazvali čak i „božanskim roditeljskim zlostavljanjem”. Pa ipak, prevideti to zamensko iskupljenje značilo bi iščupati srce evanđelju. Naravno, Pismo na mnogo mesta govori šta je sve Hristos postigao svojom smrću; recimo, možemo navesti postavljanje uzora, izmirenje i pobedu. Ipak, iza svega leži istina na koju ukazuju sve ostale slike, a to je da je neko kažnjen umesto nas. To jednostavno ne može da se izostavi ili potisne u korist ostalih stvari, jer u tom slučaju ćemo pejzaž Pisma zagaditi pitanjima bez odgovora.

Čemu prinošenje žrtava? Šta se postizalo prolivanjem krvi? Kako Bog može da se smiluje grešnicima, a da ostane vjeran svojoj pravednosti? Šta to znači da Bog oprašta bezakonja, prestupe i grehe, a opet nikada ne opravdava krivoga (2. Moj. 34:7)? Kako pravedni i sveti Bog može da opravda bezbožnike (Rim. 4:5)?

Odgovor na sva ova pitanja nalazimo na krstu Golgote, na kome je Isus umro umesto svog naroda. Pravedni i sveti Bog može da opravda bezbožnike pošto su se u Isusovoj smrti milost i pravda savršeno izmirili. Pravedna osuda je sprovedena, a mi smo po milosti spaseni.

VASKRSAO JE

Naravno, sve ovo je tačno, i sve ovo su dobre vesti, jedino zato što raspeti Car Isus više nije mrtav. On je ustao iz groba. Sva sumnja koja je ispunila učenike kad je Isus umro u trenutku je nestala kada je anđeo rekao ženama: „Što tražite živoga među mrtvima? Nema ga ovde, nego je vaskrsao” (Lk. 24:5-6).

Da je Hristos ostao mrtav, kao bilo koji drugi „spasitelj” ili „učitelj” ili „prorok”, njegova smrt bi imala značaj upravo koliko vaša ili moja. Talasi smrti bi ga poklopili kao i svako drugo ljudsko biće, svaka njegova tvrdnja bi potonula u ništavilo i čovečanstvo bi i dalje bilo bez nade da će se spasti od greha. Ali kad je dah ponovo ušao u Isusova vaskrsla pluća, kad je život vaskrsenja dao silu njegovom proslavljenom telu, svaka njegova tvrdnja bila je konačno, u pot-

punosti, neopozivo i bez sumnje odbranjena.

Pavle u Rimljanima 8 kliče od radosti zbog Isusovog vaskrsenja i onoga što to znači za verne:

„Ko će podići tužbu protiv izabranika Božijih? Bog koji ih opravdava? Ko je taj koji će ih osuditi? Da li Hristos Isus koji je umro, i šta više vaskrsao, koji je s desne strane Bogu i koji se zauzima za nas? (Rim. 8:33-34)

Kakva zadivljujuća misao – čovek Isus sada sedi u sjaju, s desne strane svog nebeskog Oca, i vlada kao Car svemira! I ne samo to, on sada zastupa svoj narod, dok mi čekamo njegov konačni i slavni povratak.

Ali iz svega ovoga proističe jedno pitanje, zar ne? Ko je taj „njegov narod“?

PETA GLAVA

REAKCIJA – VERA I POKAJANJE

Rano sam počeo da učim sina da pliva. Bilo je naporno. Tada je imao otprilike godinu dana, ali mališa nije voleo ni kad mu se lice pokvasi u kadi, a kamoli u bazenu koji mu je sigurno izgledao kao okean. U početku je to „učenje plivanja” podrazumevalo malo brčkanja na prvom stepenikui možda potapanje usana u vodu i duvanje balončića – ako se tog dana osećao hrabro.

Na kraju sam ga ubedio da se došeta sa mnom do plićaka, naravno, svom snagom pripijen uz moj vrat. Kad smo to savladali, bilo je vreme za Veliki šou – skok sa ivice. Ispunio sam svoju Bogom danu očinsku dužnost – podigao sam ga iznad vode, spustio na ivicu i rekao: „Hajde, uskači!”

Mislim da je u tom času moj jednogodišnji sin pomislio da sam potpuno skrenuo. Na licu sam mu za samo dve sekunde video zbunjenost, pa zatim razumevanje, veselo odbacivanje i na kraju otvoreni prezir. Namrštio se i rekao:

„Ne. Idem vidim mamu”. Ja sam i dalje bio veran svečanoj odgovornosti koju kao otac imam, tako da se nisam predavao: sustigao sam ga i na kraju ubedio (uz svakojako podmićivanje) da se vrati do bazena. I tako smo došli do trenutka istine.

Ponovo sam skočio u vodu i stao pred njega s raširenim rukama gledajući ga kako se u svojoj peleni za kupanje vrpplji kao i sva deca tog uzrasta – „hoće skoči, neće skoči”. „Hajde, mili”, rekao sam, „tu sam, uhvatiću te, obećavam!” Pogledao me je pomalo sumnjičavo, ponovo se pripremio, savio u kolenima i onda više upao u bazen nego skočio.

Ja sam ga uhvatio.

Posle toga, sve se promenilo. „Moze opet, tata! Moze opet!” I tako smo pola sata skakali, hvatali se, podizali pa opet iznova.

Kad se sve završilo, žena i ja smo se zabrinuli da se nije možda *previše* opustio pored vode. Šta bi se desilo kad bi sam nekako zalutao na bazen? Da li bi se setio kako je ranije bez bojazni skakao u vodu i zaključio da je sve savladao? Da li bi ponovo uskočio?

Narednih dana smo posmatrali kako se ponaša kraj bazena, a ono što smo videli utešilo me je kao roditelja i duboko ganulo kao oca. Moj sin nijednom nije ni pomislio da skoči u vodu, sem ako ja nisam stajao u njoj s raširenim rukama i obećanjem da ću ga uhvatiti. Tada bi prosto poleteo!

Vidite, iako je umeo sasvim lepo da uskoči u vodu, moj sin nikad nije ni pomislio da je u stanju da se sam snađe u njoj. Uzdao se u oca i u očevo obećanje: „Hajde, mili, skači, obećavam da ću te uhvatiti”.

VERA I POKAJANJE

Marko nam kaže da je Isus svoju službu započeo propovedajući: „Ispunilo [se] vreme i približilo carstvo Božije; pokajte se i verujte u evanđelje” (Mk. 1:15). Ta zapovest – pokajte se i verujte – jeste reakcija na radosnu vest o Isusu koju Bog zahteva od nas.

U celom Novom zavetu vidimo da apostoli upravo na to pozivaju ljude. Isus je svoje slušaoce pozvao da se pokaju i uzveruju u radosnu vest. Petar je na kraju svoje propovedi na dan Pedesetnice rekao ljudima: „Pokajte se i neka se svaki od vas krsti u ime Isusa Hrista za oprostjenje svojih grehova” (Dela 2:38).¹ Pavle je svoju službu objasnio u Delima 20:21 govoreći kako je preklinjao „Judeje i Grke da se obrate Bogu i da veruju u Gospoda našega Isusa”. A u stihu 26:18 prepričava kako ga je lično Isus poslao da im

otvori oči, kako bi se od tame okrenuli svetlu
i od Satanine sile okrenuli Bogu [to jest, pokajali] i primili oprostaj greha i mesto među
onima koji su verom u njega posvećeni.

Vera i pokajanje su ono što ističe Hristov narod, odnosno „hrišćane”. Drugim rečima, hrišćanin je onaj koji ostavlja greh i uzda se da će ga Gospod Isus Hristos – i ništa drugo – spasti od greha i predstojećeg suda.

¹ Krštenje u Isusovo ime je izraz vere u njega.

VERA JE OSLANJANJE

Vera je jedna od onih reči koja se već toliko dugo pogrešno upotrebljava da većina ljudi više nema pojma šta ona zaista znači. Pitajte nekoga na ulici da vam opiše veru i možda ćete čuti par reči koje odišu poštovanjem, ali u suštini odgovori će se vrteti oko ideje da je vera uzdanje u nešto što, s obzirom na sve okolnosti, izgleda smešno.

Jedne godine sam sa najstarijim sinom gledao na televiziji paradu za Dan zahvalnosti. Tema događaja bila je „Veruj!”, a u fokusu je bila stvar koja je visila iznad glavne lože. Novinari su je nazvali „Verometar”. Svaki put kad bi naišla platforma sa zabavljačima, kad bi neki orkestar zasvirao ili ljudi u vilenjačkim kostimima zaigrali, kazaljka na Verometru bi odskočila. Naravno, vrhunac parade je bio dolazak Deda Mraza na sankama s neobjašnjivim oblikom guske, kada je Verometar potpuno poludeo! Neko sa strane bi, kad bi video svu tu igru, konfete, muziku i decu koja vrište (a ruku na srce, vrištali su i odrasli) svakako zaključio da ovi ljudi *stvarno* veruju.

Mom šestogodišnjaku, Bog neka ga blagoslovi, sve je to bilo neverovatno zabavno.

Ali svet tako sada posmatra veru. To je šarada, zabavna i utešna igra u koju ljudi mogu da se uključe ako hoće, bez prave veze sa stvarnim svetom. Deca veruju u Deda Mraza i Uskršnjeg zeca. Mistici veruju u moć kamenja i kristala. Ludaci veruju u vile. A hrišćani... pa, oni veruju u Isusa.

Međutim, čitajte Bibliju i otkrićete da vera nema nikakve veze s karikaturom koju smo opisali. Vera nije uzdanje

u nešto što ne možemo da dokažemo, kao što to mnogi ljudi definišu. Biblijski govoreći, to je *oslanjanje*. To je *uzdanje*, čvrsto kao stena, utemeljeno na istini i obećanju da će nas vasršli Isus spasti od greha.

Pavle nam o prirodi vere govori u Rimljanima 4, u svojoj raspravi o Avraamu. Evo kako on opisuje Avraamovu veru:

Avraam se, i mimo nade, nadao i poverovao je da će postati otac mnogim narodima, kao što je rečeno: „Tako će biti tvoje potomstvo”. I nije oslabeo u veri kada je uzeo u obzir svoje već izumrlo telo, bio je već stogodišnjak, i izumrlu Sarinu matericu. U Božje obećanje nije posumnjao neverovanjem, nego bi ojačan u veri, te dade slavu Bogu, potpuno uveren da je Bog kadar i učiniti ono što je obećao (Rim. 4:18-21).

Avraam je verovao u ono što je Bog rekao iako su se sve okolnosti protivile tom Božjem obećanju – bio je prestar za decu, kao i njegova žena. On se bez oklevanja pouzdao u Boga i oslonio na to da će on ispuniti svoja obećanja. Avraamova vera nije bila savršena, naravno; Agara je rodila Ismaila, što je dokaz da je Avraam najpre pokušao da svojim planovima pripomogne Bogu da ostvari svoja obećanja. Ali nakon što se pokajao od tog greha, Avraam je ipak poverovao Bogu. Oslonio se na njega, kako Pavle kaže, „potpuno uveren da je Bog kadar i učiniti ono što je obećao”.

Evangelje o Isusu Hristu nas poziva da učinimo isto –

da verujemo Isusu, da se oslonimo na njega i uzdamo da će učiniti ono što je obećao.

VERA RADI PRAVEDNE PRESUDE

Ali u čemu se to tačno oslanjamo na Isusa? Jednostavno rečeno, oslanjamo se da će nam on omogućiti da od Boga Sudije dobijemo presudu da smo pravedni, a ne krivi.

Dozvolite da objasnim. Biblija uči da je najveća čovekova potreba da u Božjim očima bude pravedan, a ne zao. Kad dođe sud, očajnički nam treba da presuda nad nama glasi „pravedan”, a ne „osuđen”. To je ono što Biblija naziva „opravdanjem” – to je Božja objava da u njegovim očima nismo krivi, nego pravedni.

A kako da dođemo do takve presude? Biblija nam jasno kaže da to nećemo učiniti tako što ćemo zatražiti od Boga da sagleda naš život. To bi bilo potpuno nepromišljeno. Ako hoćemo da nas Bog uračuna u pravedne, onda to neće moći da uradi na osnovu našeg dosijea punog greha, već na neki drugi način. On će to morati da uradi na osnovu dosijea *nekog drugog* ko će nas zameniti. Tu nastupa vera u Isusa. Kad verujemo u njega, onda se i oslanjamo na to da će nas on zastupati pred Bogom i svojim savršenim životom i time što je platio kaznu za nas svojom smrću na krstu. Drugim rečima, uzdamo se u to da će Bog naš dosije zameniti Isusovim i samim tim nas proglasiti pravednima (Rim. 3:22).

Zamislite to ovako: kad se uzdamo u to da nas Isus spava, postajemo sjedinjeni s njim i tu dolazi do veličanstve-

ne razmene. Sav naš greh, odmetanje i iskvarenost se pripisuje (ili uračunava) Isusu i on zbog toga umire (1. Pet. 3:18). A istovremeno, njegov savršeni život se pripisuje nama i mi smo proglašeni pravednima. Bog nas posmatra i umesto našeg greha vidi Isusovu pravednost.

Na to Pavle misli kad u Rimljanima 4 piše da nam Bog „uračunava pravednost” ne uzimajući u obzir naša dela i da su naši gresi „pokriveni” (stihovi 5, 7). Što je najvažnije, upravo to Pavle ima na umu u svojoj šokantnoj tvrdnji da Bog „opravdava bezbožnika” (5. stih)! Bog nas ne proglašava pravednicima zato što smo mi sami takvi. I hvala Bogu što je tako, jer ta merila niko od nas ne bi mogao da dostigne! Ne, Bog nas proglašava pravednicima jer smo, zahvaljujući našoj veri, odeveni u Hristov pravedni život. Bog nas spasava čistom milošću, ne zbog nečega što smo mi uradili, nego isključivo zbog onoga što je *Isus* učinio za nas.

Prorok Zaharija to potvrđuje jednom divnom slikom prvosveštenika Isusa koji dobija novu odeću. Evo šta Zaharija piše:

Pokazao mi je Isusa, prvosveštenika, kako stoji pred Gospodnjim anđelom, i Sotonu kako mu stoji zdesna da mu se protivi. Tada je Gospodnji anđeo rekao Sotoni: „Neka te Gospod prekori, Sotono! Neka te prekori Gospod koji je izabrao Jerusalim! Zar on nije ugarak izvučen iz vatre?”

A Isus je bio obučen u prljave haljine i stajao je pred anđelom. Tada se anđeo obra-

tio onima koji su stajali pred njim i rekao im:
„Skinite s njega prljave haljine!”

Zatim je Isusu rekao: „Evo, skinuo sam s tebe tvoj prestup i bićeš obučen u svečane haljine”.

Tada sam rekao: „Neka mu stave na glavu čist turban!” I stavili su mu na glavu čist turban i obukli su mu haljinu, a tamo je stajao Gospodnji anđeo (Zah. 3:1-5, NSP).

Ta svečana, čista, nova odeća nije bila prvosveštenikova. Ni taj čisti turban nije bio njegov. On je posedovao samo prljavu odeću u kojoj je stajao, odeću koju je Sotona podrugljivo optuživao. Ni pravednost koju je prvosveštenik imao pred Bogom nije bila njegova. Bila mu je data od nekoga.

To važi i za nas hrišćane. Naša pravednost pred Bogom nije naša. Nju nam daje Isus. Kad je pogledao svog Sina, Bog je video naš greh, a kad gleda nas, vidi Isusovu pravednost. Kao što pesma kaže,

Bogu pravednom je milo
da gleda Njega i oprosti meni.²

SAMO VERA

Kad shvatite koliko vaše spasenje zavisi od Isusa, koli-

2 „Before the Throne of God Above”, Charitie L. Bancroft, 1863.

ko je njegova smrt važna za naš greh, a njegov život za našu pravednost, shvatićete i zašto Biblija toliko insistira na tome da spasenje zadobijamo *samo* verom u njega. Nema nijednog drugog načina, nijednog drugog spasitelja; na celom svetu ne postoji niko i ništa što će nam omogućiti spasenje, a to se odnosi i na naš trud.

Sve ostale religije u istoriji čovečanstva odbacuju ovu ideju da se možemo opravdati samo po veri. Po njima, spasenje se zadobija većom moralnošću, dobrim delima i akumuliranjem dobrih dela kako bi se nadjačala zla. To i nije tako iznenađujuće. Veoma je ljudski misliti, pa čak i *insistirati* na tome, da mi sami možemo doprineti sopstvenom spasenju.

Mi ljudi smo baš samostalni, a? Ubeđeni smo da sve umemo sami i preziremo i samu ideju da smo to što jesmo zahvaljujući tuđoj intervenciji. Zamislite kako biste se osećali kad bi neko za vaš posao ili nešto drugo što vam je vredno rekao: „E, da, to nisi zaslužio. To je tvoje samo zato što ti je to neko *dao*”. Pa ipak, upravo to važi za naše spasenje pred Bogom. Ono nam je dato kao dar milosti i mi tu ničim ne doprinosimo – niti smo sami pravedni, niti sami plaćamo za svoj greh, a svakako nemamo dobrih dela kojima bismo uravnotežili naš položaj (Gal. 2:16).

Uzdati se u Hrista znači konačno odbaciti svaku nadu da ćemo se naći pravedni pred Bogom. Da li se uzdate u sopstvena dobra dela? Vera podrazumeva priznanje da su dela bedna i nedovoljna i uzdanje samo u Hrista. Da li se uzdate u ono što smatrate svojim „dobrim srcem”? Vera podrazumeva priznanje da naše srce nije nimalo dobro i uzdanje samo u Hrista. Drugačije rečeno, to je skok u bazen s reči-

ma: „Isuse, ako me ne uhvatiš, gotov sam. Nemam druge nade, niti drugog spasitelja. Spasi me, Isuse, inače ću umreti”.

To je vera.

POKAJANJE, DRUGA STRANA NOVČIĆA

Isusova poruka slušaocima bila je: „Pokajte se i verujte u evanđelje” (Mk. 1:15). Ako je vera okretanje Isusu i uzdanje da će nas on spasti, pokajanje je druga strana tog novčića. To je okretanje od greha, mržnja prema grehu i odluka da ga se, dok se okrećemo Bogu, uz njegovu snagu odrekemo. Tako je Petar okupljenima rekao: „Pokajte se stoga i obratite se da vam se izbrišu gresi” (Dela 3:19). A Pavle svima poručuje „da se kaju i obraćaju Bogu čineći dela dostojna pokajanja” (Dela 26:20).

Pokajanje nije samo neobavezni dodatak hrišćanskom životu. On je njegov apsolutno neophodan činilac i izdvaja one koje je Bog spasao od onih koje nije.

Poznavao sam mnogo ljudi koji su govorili nešto kao: „Da, prihvatio sam Isusa kao Spasitelja, dakle, hrišćanin sam. Ali nisam još spreman da ga prihvatim kao Gospoda. Moram da sredim neke stvari”. Drugim rečima, tvrde da mogu da imaju veru u Isusa i budu spaseni a da se ipak ne pokaju zbog greha.

Ako pravilno shvatimo pokajanje, videćemo da je ideja da Isusa možemo da prihvatimo kao Spasitelja ali ne i kao Gospoda besmislena. Ako ništa, samo Pismo ne govori tako o pokajanju i njegovoj vezi sa spasenjem. Na primer, Isus

je upozorio: „Ako se ne pokajete, svi ćete tako izginuti” (Lk. 13:3). Kad su čuli Petrovu priču o Kornelijevom obraćenju, apostoli su slavili Boga što je mnogobošcima udelio „pokajanje koje vodi u život” (Dela 11:18, NSP), a Pavle govori o „pokajanju na spasenje” u 2.Korinćanima 7:10.

Takođe, verovati u Isusa u suštini znači verovati da je on zaista onaj koji i tvrdi da jeste – raspeti i vaskrsli Car koji je pobedio smrt i greh i koji ima moć da spase. Kako neko može da veruje u to da se uzda i oslanja na sve to i da svejedno kaže: „Ali ja ne priznajem da ti vladaš *nada mnom*”? To nema nikakvog smisla. Vera u Hrista u sebi nosi odricanje od te rivalske sile koju je Car Isus pobedio – odricanje od greha. A tamo gde nema odbacivanja greha, nema ni iskrene vere u Onoga koji ga je nadvladao.

To je nalik onome što je Isus rekao u Mateju 6:24: „Niko ne može služiti dvojici gospodara; jer će ili jednog mrzeti, a drugoga voleti, ili će jednom biti privržen, a drugoga prezirati”. Verovati u Cara Isusa znači odreći se njegovih neprijatelja.

POKAJANJE NIJE USAVRŠENJE, VEĆ ZAUZIMANJE STRANE

Međutim, ništa od ovoga što smo rekli ne znači da hrišćanin nikad neće grešiti. Pokajanje od greha ne mora da znači da ćemo prestati da grešimo, pogotovo ne zauvek, a često ni u određenim stvarima. Mi hrišćani smo i dalje pali grešnici, čak i nakon što nam Bog da novi duhovni ži-

vot; nastavićemo da se borimo s grehom sve dok ne bude-
mo proslavljeni s Isusom (pogledajte, na primer, stihove
Gal. 5:17; 1.Jv. 2:1). Pokajanje ne uzrokuje nagli prestanak
grešenja, ali posle njega nećemo moći da mirno živimo sa
svojim grehom. Objavićemo mu rat na život i smrt i po-
svetićemo se tome da mu se, uz Božju silu, odupremo na
svakom frontu u našem životu.

Ova slika pokajanja mnogim hrišćanima zvuči strašno
jer nekako očekuju da će, ako se iskreno pokaju, greh jed-
nostavno nestati i iskušenja više neće biti. Kad se to ne de-
si, zapadnu u očaj i pitaju se da li je njihova vera u Isusa
prava. Tačno je da kad nas Bog nanovo rodi, on nam da-
je snagu da se borimo protiv greha i savladamo ga (1. Kor.
10:13). Ipak, pošto ćemo se i dalje boriti sa grehom sve
dok se ne proslavimo, moramo da imamo na umu da je
iskreno pokajanje više pitanje stava našeg srca prema gre-
hu nego obična promena u ponašanju. Da li mrzimo greh
i ratujemo protiv njega, ili ga negujemo i branimo?

Jedan pisac je lepo izrekao tu istinu:

„Razlika između neobraćenog i obraćenog
čoveka nije u tome što jedan greši a drugi ne,
već u tome što jedan staje uz svoje drage mu
grehe u borbi protiv strašnog Boga, a drugi
staje uz Boga s kojim se izmirio i bori se pro-
tiv mrskih mu greha”.³

3 William Arnot, *Laws from Heaven for Life on Earth* (London: T. Nelson and Sons, 1884), 311.

A uz koga ćete vi stati – uz svoje grehe ili uz svog Boga?

PRAVA PROMENA, PRAVI PLODOVI

Kad se neko iskreno pokaje i poveruje u Hrista, tada, kako Biblija kaže, dobija novi duhovni život. „Bili ste mrtvi zbog svojih prestupa i grehova”, kaže Pavle, „ali Bog, koji je bogat u milosti, zbog svoje velike ljubavi kojom nas je zavoleo, oživeo je Hristom i nas koji smo bili mrtvi u svojim prestupima” (Ef. 2:1, 4-5). Kad se to desi, život nam se menja – ne iznenada, ne brzo, pa čak ne nužno i ravnomerno. Ali menja se. Počinjemo da donosimo plodove.

Biblija kaže da hrišćane treba da krasi ista ljubav, saosećanje i dobrota kakve su krasile i samog Isusa. Pravi hrišćani će, kako Pavle kaže, činiti „dela dostojna pokajanja” (Dela 26:20). „Jer se svako drvo poznaje po svom plodu”, rekao je Isus. „S trnja se ne beru smokve, niti se grožđe bere s kupine” (Lk. 6:44). Drugim rečima, kad ljudi zadobiju novi duhovni život, počinju da rade isto ono što je Isus radio. Počinju da žive kao on i donose dobre plodove.

Moramo se neprestano čuvati pomisli da su ti plodovi uzrok našeg spasenja. Uvek postoji opasnost da, kad najzad ugledamo plodove u našem životu, neosetno počnemo da se za naše spasenje oslanjamo na njih, a ne na Hrista. Čuvaj se tog iskušenja, hrišćanine. Znaj da su plodovi koje radaš upravo to – plodovi drveta koje je Božja milost u Hristu već učinila dobrim. Ako mislimo da će nam naši plodovi hrišćanskog života obezbediti Božju naklonje-

nost, to je kao da smo umesto u Isusa počeli da verujemo u sebe. A to uopšte nije spasenje.

ŠTA ĆETE POKAZATI?

Kad na sudu budete stajali pred Bogom, šta ćete uraditi ili reći da biste ga ubedili da vas uračuna u pravedne i prepusti blagoslovima svog carstva? Kakvo dobro delo ili pobožni stav ćete izvući iz rukava da ga impresionirate? Spomenućete redovni odlazak u crkvu? Porodični život? Svoje besprekorne pomisli? Činjenicu da, što se vas tiče, niste uradili ništa baš gnusno? Pitam se čega ćete se držati pred njim dok budete govorili: „Bože, *zbog ovoga* me opravdaj!”

Reći ću vam šta će, po Božjoj milosti, uraditi svaki hrišćanin koji se uzda samo u Hrista. Jednostavno će polako i bez reči pokazati na Isusa. I ovo će biti njihova molba: „Bože, ne traži pravednost u mom životu. Pogledaj svog Sina. Ubroy me u pravednike, ne zbog nečeg što sam ja uradio ili zbog mojih osobina, nego zbog njega. On je živeo životom kakvim je trebalo ja da živim. On je umro smrću kakvu sam ja zaslužio. Odbijam da se uzdam u bilo šta drugo i on je moja jedina odbrana. Opravdaj me, Bože, zbog Isusa”.

ŠESTA GLAVA

CARSTVO

Na ulazu na parking moje crkve stoji bronzana tabla s besmrtnim rečima misionara Džima Eliota: „Mudar je onaj koji daje ono što ne može da zadrži kako bi zadobio nešto što ne može da izgubi”. Volim taj citat jer tako dobro sažima i cenu i nagradu hrišćanskog života.

Postati hrišćanin je nešto što nas skupo košta, bez sumnje (Lk. 14:28). Ipak, tačno je i to da su nagrade hrišćanskog života neizrecivo divne. Oproštaj greha, usvajanje u Božju porodicu, odnos sa Isusom, dar Svetog Duha, sloboda od tiranije greha, zajedništvo u crkvi, konačno vaskrsenje i proslavljenje tela, primanje u Božje carstvo, novo nebo i nova zemlja, večnost u Božjem prisustvu, gledanje Božjeg lica – sve su to obećanja koja nam je Bog u Hristu dao. Nije ni čudo da je Pavle citirao Isaiju: „Što oko ne vi-

de, i uho ne ču, i u ljudsko srce ne dođe, što ugotovi Bog onima koji ga ljube” (1. Kor. 2:9).

Hrišćanski život ne podrazumeva samo trud da izbegnemo Božji gnev. Daleko od toga! On uključuje i *ispravan* odnos sa Bogom i naše večno uživanje u njemu. Drugim rečima, sticanje onoga što ne možemo da izgubimo, a to je državljanstvo njegovog večnog carstva.

Od trenutka kad poverujemo u Isusa Hrista, sve u našem životu se zauvek menja. Znam, znam, ali ponekad nam se čini da nije baš tako. Ne padaju konfete s neba, nema fanfara niti anđeoskog poja (ili ga bar mi ne čujemo), ali ovo je svejedno istina. *Sve* se menja. Bog nas je izbavio, kako kaže Pavle, „od vlasti tame i premestio u carstvo svog ljubljenog Sina” (Kol. 1:13).

ŠTA JE BOŽJE CARSTVO?

Božje carstvo je važna tema u Novom zavetu. Sam Isus je neprekidno propovedao o njemu govoreći: „Pokajate se, jer se približilo carstvo nebesko”. Dela 28:31 ovako sumiraju Pavlovu službu: „...propovedajući carstvo Božije i učeći o Gospodu Isusu Hristu sasvim slobodno i nesmetano”. Pisac Poslanice Jevrejima se raduje činjenici da oni koji veruju u Hrista primaju „carstvo koje se ne može uzdrmati” (Jev. 12:28, NSP), a Petar hrabri svoje čitaoce pomišlju da će s velikom dobrodošlicom biti primljeni u „večno carstvo Gospoda našega i Spasitelja Isusa Hrista” (2. Pet. 1:11). Potom, u Knjizi otkrivenja, sve nebeske voj-

ske glasno slave: „Sad nasto spasenje i sila i carstvo Boga našega, i vlast njegovog Mesije” (Otk. 12:10).

Ali kakvo je tačno to carstvo? Da li je to kraljevstvo ili nekakvo imanje nad kojim Bog ima posebnu vlast? Da li je to crkva? Da li je ono ovde i sada ili nešto što iščekujemo, nešto što će doći u budućnosti? Kad smo već kod toga, ko će tačno ući u to Božje carstvo? Zar Bog ne vlada nad svakim čovekom, verovao on u Isusa ili ne? Zar nismo svi u carstvu i zar ne možemo, bili mi hrišćani ili ne, da radimo na njegovom uspostavljanju?

Pokušaćemo da odgovorimo na neka od ovih pitanja tako što ćemo pogledati šta o Božjem carstvu možemo da naučimo iz Pisma.

Božja iskupljujuća vladavina

Kao prvo, Božje carstvo podrazumeva Božju iskupljujuću vladavinu nad njegovim narodom. *Carstvo* je jedna od onih reči koja sa sobom nosi vrlo jake konotacije, a u ovom slučaju te konotacije uglavnom zbunjuju. Kad pomislimo na carstvo, obično zamislimo određeno parče zemlje s jasno definisanim granicama. *Carstvo* je za većinu nas geografska reč. Ipak, to ne važi za Bibliju. Biblijski govoreći, Božje carstvo je bolje shvatiti ne kao *carstvo* u uobičajenom smislu u kome koristimo tu reč, već pre kao *carsko dostojanstvo*. Božje carstvo je, stoga, Božja vlast, vladavina i autoritet (Ps. 145:11, 13).

Međutim, postoji još jedna ključna reč koju treba dodamo našoj definiciji. Po Bibliji, Božje carstvo nije sa-

mo njegova vlast i vladavina. To je njegova *iskupljujuća* vlast i vladavina, to je njegova vrhovna vlast puna ljubavi koju iskazuje *svom narodu*.

Naravno, tačno je da nijedan kvadratni centimetar sve-mira i ni jedna jedina osoba nisu nezavisni od Božje vladavine, oni ni na koji način ne izmiču njegovom autoritetu. Bog je sve stvorio, vlada svime i svemu će suditi. Ali kad Biblija koristi izraz „Božje carstvo”, on se obično vrlo precizno odnosi na Božju vlast nad njegovim narodom, nad onima koji su spaseni u Hristu. Tako Pavle govori o prelasku hrišćana iz vlasti tame u Hristovo carstvo (Kol. 1:12-13) i sasvim jasno ističe da nepravedni neće naslediti Božje carstvo (1. Kor. 6:9).

Božje carstvo je dakle, jednostavno definisano, Božja iskupljujuća vlast, vladavina i autoritet nad onima koje je Isus otkupio.

Carstvo je već tu

Drugo, Božje carstvo je ovde. Kad je Isus tek započeo svoju službu na zemlji, propovedao je ovu čudesnu poruku: „Pokajte se, jer se približilo carstvo nebesko” (Mt. 3:2). Ovo bismo, zapravo, mogli da prevedemo i kao: „Pokajte se, jer je došlo carstvo nebesko!”

Već smo videli kakvu je iznenađujuću tvrdnju Isus izneo ovim rečima. Jevreji su vekovima čekali, nadali se i molili za dolazak carstva, za dan kad će se na zemlji uspostaviti Božja vlast i kad će njegov narod najzad biti opravdan. A sada je tu Isus, drvodelja iz Nazareta koji je postao

učitelj, i govori im da je dan koji su iščekivali svanuo.

I ne samo to, on takođe tvrdi da je Božje carstvo započelo *u njemu!* I tako, kad u Mateju 12:28 fariseji optuže Isusa da izgoni demone u Sotonino ime, Isus ih kori i iznosi neverovatnu tvrdnju: „Ako ja Božijim Duhom izgonim demone, onda je došlo do vas carstvo Božije”. Shvata li šta govori? Očigledno je da *jeste* isterivao demone i da je to činio Božjim Duhom. Ono što zapravo tvrdi jeste da je Božje obećanje o oslobađanju njegovog naroda započelo. Carstvo je došlo.

Kakva divna misao! Isusovo utelovljenje je bilo nešto mnogo veće od obične Tvorčeve posete. To je bio početak Božje potpune i konačne kontraofanzive protiv sveg greha, smrti i uništenja koje je ušlo u svet kad je Adam pao.

Taj rat je očigledan u celom novozavetnom izveštaju o Isusovom životu. Car Isus odlazi sam u divljinu da se suoči sa Sotonom – onim koji je mnogo godina ranije iskušavao Adama i gurnuo svet u izopačenost – i odnosi odlučujuću pobjedu nad njim! Dodiruje oči čoveka koji je rođen slep i svetlost prvi put ulazi u njih. Posmatra žalosnu tamu grobnice i uzvikuje: „Lazare, iziđi napolje!” I dok mrtvac izlazi iz grobnice, smrt oseća kako njen stisak oko čovečanstva polako slabi.

Potom je, iznad svega, sam greh bio poražen kad je Isus na krstu uzviknuo: „Svršeno je!” A stisak smrti je konačno skroz popustio kad je anđeo s osmehom, siguran sam, rekao: „Što tražite živoga među mrtvima? Nema ga ovde, nego je vaskrsao” (Lk. 24:5-6). Isus je korak po korak i udarac po udarac odlučno poništavao posledice pa-

da. Pravedni Car sveta je došao i sve što je stajalo na putu utvrđivanju njegovog carstva – greh, smrt, pakao, Sotona – bilo je odlučno savladano.

To znači da su mnogi od blagoslova carstva već naši. Zato Isus kaže učenicima da će im poslati „pomagača-utešitelja”, Svetog Duha koji će ih voditi, svedočiti im o grehu i posvetiti ih. Isto tako, hrišćani već sada znaju šta to znači biti usvojen u Božju porodicu i pomiren s njim. Pavle čak kaže da smo u Božjim očima već vaskrsnuti i postavljeni na nebu s Hristom (Ef. 2:6).

To je neverovatno ohrabrujuća istina. Ali tu je još nešto podjednako važno što moramo da shvatimo.

Carstvo još nije potpuno

Treće, Božje carstvo još nije potpuno, niti će biti sve dok se Car Isus ne vrati. Uprkos svemu što je uradio da zbaci sile zla, on nije do kraja utvrdio Božju vlast na zemlji – bar zasad. Jaki je svezan, ali ne i uništen. Zlo je poraženo, ali ne i uništeno, a Božje carstvo je uspostavljeno, ali ne i potpuno i konačno utvrđeno.

Isus je govorio o budućem danu kada će carstvo najzad biti savršeno. Tog dana, rekao je on, „pokupiće [anđeli] iz svoga carstva sve sablazni i one koji čine bezakonje... Tada će pravednici sijati kao sunce u carstvu Oca svoga” (Mt. 13:41-43). Na poslednjoj večeri takođe govori o danu kada će sa svojim učenicima ponovo piti plodove čokota: „Ali vam kažem, od sada neću piti od ovoga roda čokotova do onoga dana kada ću ga s vama piti novog u carstvu Oca moga” (Mt. 26:29).

I Pavle s čežnjom gleda unapred ka vaskrsenju mrtvih u večnosti (1.Korinćanima 15) i kaže Efescima da su zapečaćeni Svetim Duhom, „koji je залог našeg nasledstva, *da Božje vlasništvo bude oslobođeno otkupninom*” (Ef. 1:14, NSP). Kasnije kaže da nas je Bog spasao „da u *budućim vekovima* pokaže preveliko bogatstvo svoje blagodati svojom dobrotom prema nama u Hristu Isusu” (Ef. 2:7). I Petar govori o spasenju koje je „spremno da se otkrije u poslednje vreme” (1. Pet. 1:5), a autor Poslanice Jevrejima kaže čitaocima da su „stranci i došljaci na zemlji” (Jev. 11:13) i da treba da očekuju „grad koji ima čvrste temelje, čiji je graditelj i tvorac Bog” (10. stih).

Velika nada hrišćana, ono za čime čežnemo i u čemu tražimo snagu i ohrabrenje jeste dan kad će naš Car razdreti nebesa i vratiti se da utvrdi svoje slavno carstvo, u poptunosti i zauvek. U taj slavni čas sve na svetu će biti dovedeno u red: biće ispunjena pravda, zlo će zauvek biti zbačeno, a pravednost uspostavljena za sva vremena. Bog obećava:

„Jer, gle, ja ću stvoriti
 nova nebesa i novu zemlju,
 i šta je pre bilo neće se pominjati
 niti će na um dolaziti.
 Nego se radujte i veselite se doveka
 radi onog što ću ja stvoriti;
 jer gle, ja ću stvoriti Jerusalim
 da bude veselje
 i narod njegov da bude radost.
 I ja ću se veseliti radi Jerusalima,
 i radovaću se radi naroda svog,

i neće se više čuti u njemu
plač ni jauk” (Is. 65:17-19).

A u to vreme, kako prorok kaže,

„Neće uđiti ni potirati
na svoj svetoj gori mojoj,
jer će zemlja biti puna poznanja Gospodnjeg
kao more vode što je puno” (Is. 11:9).

Kao dete sam mislio da je hrišćaninova sudbina da večnost provede u beskrajnoj bestelesnoj crkvenoj službi. To je bila zastrašujuća pomisao! Ipak, takvo mišljenje je pogrešno. Bog namerava da za svoj narod stvori novi svet, slobodan od greha, smrti i bolesti. Neće biti ratova i tlačenja, a Bog će zauvek živeti sa svojim narodom. Niko u tom narodu više nikad neće umreti i nikad nas više neće peći suze kraj nečijeg groba. Nikad se više neće desiti da dete živi samo nekoliko dana i zatim umre. Više nikad nećemo žaliti, plakati i trpeti bol. Nikad više nećemo čeznuti za domom. Kako nam Otkrivenje kaže, sam Bog će obrisati svaku suzu s naših očiju i mi ćemo najzad gledati njegovo lice!

Iskreno, šta možemo da kažemo na sve to? Pa valjda samo jedno: „O, Gospode Isuse, dođi brzo!”

Uvek me pomalo začudi kad vidim kako ljudi pričaju o svim ovim obećanjima, novom nebu i novoj zemlji, nebeskom gradu u koji nikad ne ulazi ništa zlo, svetu bez smrti, rata i tiranije, vaskrsnom Božjem narodu koji zauvek radosno živi pred njim, a onda dignu pogled s tih obećanja i

kažu: „Sjajno, hajde da to ostvarimo!”

Činjenica je da mi kao ljudi nećemo biti u stanju da uspostavimo i usavršimo Božje carstvo. Uprkos našim najvećim i zaista dobronamernim naporima da poboljšamo svet, carstvo koje je u Bibliji obećano utvrdiće se jedino kad se Car Isus lično vrati i to učini.

To je vrlo važna stvar koju moramo da upamtimo iz najmanje nekoliko razloga. Kao prvo, štiti nas od pogrešnog i u krajnjem slučaju zavaravajućeg optimizma u vezi s tim za šta smo sposobni u ovom palom svetu. Hrišćani su svakako sposobni da izvrše neke promene u društvu. To se tokom istorije već dešavalo, a nemam razloga da sumnjam da se upravo sada negde dešava i da će se i ubuduće dešavati. Hrišćani su već činili i i dalje čine veliko dobro u svetu – dobro koje će tom svetu lepo predstaviti Boga i Isusa Hrista.

Ali mislim da nas biblijski tok priče primorava da uvidimo sledeće. Dok se Hristos ne vrati, naše društvene i kulturne pobeđe će uvek biti tanane, nikada trajne. Hrišćani nikad neće moći da dovedu Božje carstvo. To može samo Bog. Nebeski Jerusalim se ne gradi na zemlji, već *silazi sa nebesa*.

Što je još važnije, kad znamo da će carstvo biti utvrđeno tek kad se Isus vrati, naša nada, ljubav i čežnja postaju ispravno usmerene na samog Isusa. Umesto da se uzdamo u ljudsku snagu, u neki čovekov postupak ili autoritet pa možda čak i u sopstvene napore da poboljšamo stvari, mi gledamo ka nebu i sa apostolom Jovanom vapimo: „Dođi, Gospode Isuse!” Naša čežnja za njegovim povratkom je sve veća, naše molitve upućene njemu su sve revnosnije, a naša ljubav prema njemu je sve silnija. Ukratko, naše želje i nade, sasvim opravdano, nisu

toliko usmerene na carstvo koliko na Cara tog carstva.

Reakcija na Cara

Kao četvrto, uključenje u Božje carstvo u potpunosti zavisi od naše reakcije na Cara. Isus je to vrlo jasno naznačio. On neprekidno ističe da je jedini i odlučujući faktor ulaska u njegovo carstvo upravo reakcija na njega i njegovu poruku. Setimo se priče o bogatom mladiću. „Šta da učinim da nasledim život večni?” zapitao je. A Isusov krajnji odgovor je: „Hajde za mnom”, što je za tog mladića podrazumevalo prestanak uzdanja u sopstveno bogatstvo i veru u Isusa (Mk. 10:17, 21).

Isus stalno iznova podseća da će Bog povući svetlu liniju posred čovečanstva i razdvojiti spasene od nespasanih. Jedina stvar po kojoj će se ove dve grupe razlikovati jeste njihova reakcija na Cara Isusa. To je poenta priče o ovcama i jarčevima u 25. glavi Evanđelja po Mateju. Na kraju će razlika između „hodite” i „idite od mene” zavisiti upravo od toga kako smo reagovali na Isusa koga su nam predstavila njegova „braća”, a to je njegov narod.

A, naravno, ono što nam najpre omogućava da budemo Isusov narod jeste njegova smrt na krstu. Tu su i druge činjenice o Isusu, na primer, on je Car i osnovao je carstvo ljubavi i saosećanja, ali upravo ova je najneverovatnija. Dolazak cara uopšte nije neverovatan, svaki Jevrejin je znao da će se to desiti jednog dana. Ne, ono što je zaista neverovatno u evanđelju o Isusu je to što je ovaj Car *umro* da bi spasao svoj narod, to što se ispostavilo da je Mesija *raspeti* Mesija.

Jevreji su vekovima gajili nadu da će doći Car Mesija koji će ih izbaviti. Takođe su očekivali i Slugu Gospodnjeg koji će patiti (o kome je prorokovao Isaija) i imali su predstavu o dolasku božanskog „sina čovečjeg” koji će se pojaviti na kraju vremena (Danilo). Ipak, ono što im nije bilo ni na kraj pameti je to da će sve tri ličnosti biti objedinjene u istom čoveku! Niko nije povezao te tri niti, bar ne do Isusovog dolaska.

A Isus ne samo što je objavio da je on ispunjenje Izraeljeve čežnje za Mesijom (to jest, Carem), već je o sebi stalno govorio kao o božanskom „Sinu čovečjem” iz 7. glave Knjige proroka Danila. Štaviše, rekao je da je Sin čovečji došao „da dade svoj život kao otkup za mnoge” (Mk. 10:45), što se bez ikakve sumnje odnosi na Gospodnjeg slugu opisanog u Isaiji 53:10.

Uvidate li šta je Isus tvrdio? Govorio je da je on sam istovremeno ispunio sve tri uloge: on je mesija iz Davidove loze, Isaijin sluga Gospodnji koji pati i Danilov Sin čovečji! Isus je uzeo božansku prirodu Sina čovečjeg, spojio ju je sa patnjom koju je kao Sluga istrpeo i sve to najzad povezao sa svojom ulogom Mesije. Kad je najzad ispreplitao sve niti jevrejske nade, ovaj Car je bio nešto beskrajno veće od zemaljskog revolucionara kog su Jevreji željno iščekivali. On je bio božanski Sluga Car koji će patiti i umreti za svoj narod kako bi im omogućio spasenje, učinio ih pravednim pred svojim Ocem i slavno ih uveo u svoje carstvo.

Kad sve to znamo, nije ni čudo što Isus postavlja samo jedan uslov za ulazak u carstvo, a to je pokajanje od greha i uzdanje u njega i njegov čin otkupljenja na krstu. Kad govori o

„evanđelju o carstvu”, ne kaže samo da je carstvo već došlo, već i to da *i ti* možeš da uđeš u njega ako se sjediniš sa mnom, Carem, i to verom da samo ja mogu da te izbavim od greha.

Stoga „državljanstvo” Hristovog carstva nije samo pitanje „života primerenog carstvu” ili „sleđenja Isusovog primera” ili „življenja onako kako je Isus živeo.” Činjenica je da neko može ispovedati da „sledi Isusa” ili „živi u carstvu”, a da ipak bude van njega. Možete živeti kao Isus koliko god hoćete, ali ako ne pridete raspetom Caru s pokajanjem i verom, ako se ne oslanjate samo na njega kao savršenu žrtvu za svoj greh i jedinu nadu za spasenje, onda niste ni hrišćanin, ni žitelj njegovog carstva.

U Hristovo carstvo se ulazi tako što se dolazi Caru. Ne možemo samo da ga pozdravljamo kao odličan primer koji nam pokazuje bolji način života, već treba da se ponizno uzdamo u njega kao raspetog i vaskrslog Gospoda koji jedini može da nas oslobodi od smrtno presude. Na kraju krajeva, jedini put kojim se ulazi u carstvo vodi preko Careve krvi.

Poziv da živimo za Cara

Peto, biti žitelj carstva znači biti pozvan na život carstva. U Rimljanima 6, Pavle poziva hrišćane da uvide da su izbačeni od vlasti greha i uvedeni u Božje carstvo.

„Tako smo mi krštenjem u smrt zajedno s njim sahranjeni, da bismo, kao što je Hristos vaskrsnut iz mrtvih očevom slavom, i mi na isti način živeli novim životom.

Jer kad smo srasli sa slikom njegove smrti, onda ćemo srasti i sa slikom njegovog vaskrsenja. To znamo, da je naš stari čovek raspet s njim, da bi grešno telo bilo obesnaženo, da mi više ne robujemo grehu. Jer ko je umro, oprostio se greha. Ako smo pak umrli s Hristom, verujemo da ćemo i živeti s njim, znajući da Hristos, vaskrsnut iz mrtvih, više ne umire; smrt ne gospodari više nad njim. Što je, naime, umro, umro je grehu jednom za svagda, a što živi, Bogu živi. Tako isto i vi o sebi mislite da ste mrtvi grehu, a živi Bogu u Hristu Isusu” (Rim. 6:4-11).

Kad verom uđemo u Božje carstvo, Sveti Duh nam daje novi život. Postajemo žitelji novog carstva i podanici novog Cara. Zbog toga imamo i novu obavezu da se pokorimo tom caru i živimo životom koji mu odaje čast. Zato Pavle kaže:

„Stoga neka ne caruje greh u vašem smrtnom telu – da slušate njegove požude, i ne dajte svoje udove grehu za oružje nepravde, nego predajte Bogu sebe, kao žive iz mrtvih” (Rim. 6:12-13).

Dok se Hristos ne vrati, mi, njegov narod, nastavićemo da živimo u ovom grešnom dobu, a naš Car nas poziva da živimo životom dostojnim carstva u koje nas je pozvao (1.Sol. 2:12), da „svetlimo kao zvezde” usred pokvarenog

i naopakog roda (Fil. 2:15). U carstvo nas ne dovodi življenje života koji mu je primeren, već smo u njega uvedeni verom u Cara; tada imamo ovog gospodara, novi zakon, novu povelju, nov život, a samim tim počinjemo da i sami *želimo* da živimo životom carstva.

Biblija nam kaže da se u ovom vremenu život carstva odvija prvenstveno u crkvi. Da li ste ikad razmišljali o tome? U ovom našem dobu, Božje carstvo je vidljivo u crkvi. Pogledajmo stihove Efescima 3:10-11:

... „da bi se sada poglavarstvima i vlastima na nebesima posredstvom Crkve obznani-la mnogorazlična mudrost Božija, po večnoj odluci, koju je ostvario u Hristu Isusu, Gospodu našem.”

Crkva je mesto za koje je Bog odlučio da na njemu, pre svega, pokaže svoju mudrost i slavu evanđelja. Kao što su mnogi već rekli, crkva je ispostava Božjeg carstva u ovom svetu. Nije ispravno reći da crkva *jeste* Božje carstvo. Kao što smo videli, carstvo je nešto mnogo veće. Ali *jeste* ispravno reći da je crkva mesto na kome *vidimo* da se Božje carstvo manifestuje u ovom vremenu.

Želite li da vidite kako izgleda Božje carstvo, bar dok nije postalo savršeno? Da li želite da vidite život carstva u ovom dobu? Pogledajte crkvu. Tamo je Božja mudrost vidljiva među ljudima koji su ranije bili otuđeni, a sada su u Isusu izmireni i sjedinjeni; tamo Božji Sveti Duh deluje tako što preobražava i iznova gradi ljudske živote. To je

mesto gde Božji ljudi uče da vole jedni druge, da nose teret i patnju jedni s drugima, da zajedno plaču i raduju se i paze jedan na drugog. Naravno da crkva nije savršena, ali to je mesto na kome se živi život carstva i primer svetu kome očajnički treba spasenje.

NAPREDAK KROZ TAMU

Naravno, upravo zbog te očajničke potrebe sveta da bude spasen, žitelju Hristovog carstva je život u ovom vremenu tako težak. Hrišćani su pretnja svetu i uvek je bilo tako. U vreme rane crkve, izjava „Isus je Gospod!” predstavljala je buntovničko i jeretičko odbacivanje vlasti imperatora i hrišćani koji bi to izgovorili bili bi ubijeni. Danas se izjava „Isus je Gospod” smatra netolerantnim i netrpeljivim odbacivanjem pluralizma i svet nas zbog nje ruži.

Nigde u Pismu ne piše da su život u carstvu i borba da ostanemo verni Caru laki. Isus je rekao da će njegovi sledbenici biti progonjeni, da će ih psovati, ismevati pa čak i ubijati. Ipak, i u svemu tome mi hrišćani nastavljamo napred, jer znamo da nas u Božjem prisustvu čeka nasledstvo veće od svega što možemo da zamislimo.

U poslednjoj knjizi veličanstvenog Tolkinovog epa *Gospodar prstenova*, junaci priče stižu do najgoreg dela svog putovanja. Prešli su hiljade milja i najzad su stigli do zle zemlje koja im je i bila cilj, ali iz raznih razloga sada im se čini da je sve propalo. Pa ipak, u jednom od najmračnijih trenutaka, jedan od junaka Sem gleda u crno nebo. Evo šta Tolkin piše:

„Daleko na zapadu nebo je bilo još nejasno i bledo. Tamo, između olupina oblaka iznad nekog tamnog vrhunca visoko u planinama, Sem vide jednu belu zvezdu kako žmirka neko vreme. Lepota njena pogodi ga u srce dok je gledao naviše iz te napuštene zemlje, i nada mu se vrati. Jer poput koplja, bistra i hladna, probode ga misao da je, na kraju krajeva, Senka samo jedna mala i prolazna stvar: bilo je svetlosti i uzvišene lepote zauvek izvan njegovog domašaja.”⁴

Ovo je jedno od mojih omiljenih mesta u priči, jer upravo tu nam Tolkin, koji je i sam ispovedao veru u Hrista, pokazuje gde da nađemo hrabrost dok hodamo po tami. Nalazimo je u nadi. Nalazimo je u saznanju da su trenutne patnje u suštini ništavne i prolazne i da, kao što je Pavle rekao, ne mogu ni da se porede sa slavom koja će se okriti u nama kad se naš car vrati.

4 Dž. R. R. Tolkin, *Povratak kralja* (Publik praktikum, prevod Zorana Stanojevića)

SEDMA GLAVA

KRST JE U SREDIŠTU SVEGA

U knjizi Jovana Banjana *Put Hrišćanina*, junak priče, hrišćanin, u jednom trenutku razgovara sa dva sumnjiva tipa po imenu Formalista i Licemer. I oni su, kako tvrde, hrišćani i putuju ka Nebeskom gradu. Ne sumnjaju da će uspeti jer su mnogi iz njihove zemlje već krenuli tim putem.

Naravno, imena ih odaju. Formalist i Licemer neće uspeti da stignu do grada.

Kad ih je Hrišćanin prvi put video, njih dvojica su preskakali zid duž uske staze kojom je išao Hrišćanin. On, naravno, uviđa da to nije u redu, pošto zna da se na uzanu stazu sme ući samo preko kapije, koja je u priči simbol pokajanja i vere u raspetog Hrista.

Hrišćanin, koji se nikad ne boji da pređe pravo na stvar, odmah im postavlja pitanje: „A zašto niste ušli na vrata ko-

ja stoje na početku puta?” Dvojica brzo objašnjavaju da ljudi u njihovoj zemlji smatraju da je kapija predaleko, tako da su još davno odlučili „da idu prečicom”. Pored toga, kažu:

„Sada smo na putu, zar je važno kako smo na njega dospeli? Na dobrom smo putu i u redu je. Ti si na putu zato što si ušao na vrata, isto tako kao i mi koji smo preskočili preko zida. U čemu si onda bolji od nas?”⁵

Hrišćanin upozorava dvojicu da je Gospodar grada izdao naredbu da svako ko ulazi u Nebeski grad mora da preko kapije uđe na uzani put i pokazuje im zapečaćeni list koji je tamo dobio i koji mora da pokaže na vratima grada kako bi mogao da uđe. „Vama te stvari”, kaže Hrišćanin, „sigurno nedostaju, zato što niste ušli na vrata”.¹

Banjan je ovde hteo da pokaže da jedini put ka spase-nju vodi kroz kapiju, odnosno pokajanje i veru. Nije dovoljno jednostavno kretati se stazom hrišćanskog života. Ako ne prođemo kroz tu kapiju, nismo zaista hrišćani.

VEĆE I VAŽNIJE EVANĐELJE?

Banjan priča staru priču, ali njen zaključak je još stariji. Od samog početka vremena ljudi su pokušavali da sami sebe

5 Jovan Banjan, *Put Hrišćanina*

spasu na način koji bi *njima* imao smisla, umesto da slušaju Boga i njemu se pokoravaju. Pokušavali su da otkriju kako da spasenje, pa i *evanđelje*, budu delotvorni bez te kapije, odnosno, odvojeno od krsta Isusa Hrista.

Isto to vidimo i danas. Zaista verujem da je jedna od najvećih opasnosti s kojima se Hristovo telo danas suočava iskušenje da iznova iščitava i oblikuje evanđelje tako da u njegovom središtu više ne bude Isusova smrt na krstu umesto grešnika.

Pritisak da se to uradi je ogroman i izgleda da dolazi iz više smerova. Jedan od glavnih izvora tog pritiska je sve raširenija ideja da evanđelje o praštanju greha posredstvom Hristove smrti nekako nije dovoljno „veliko” i da ne rešava probleme kao što su rat, tiranija, siromaštvo i nepravda, kao i da u principu nije „preterano važno”, kako reče jedan pisac, kad je reč o stvarnim problemima ovoga sveta.

Ja mislim da je cela ta optužba lažna. Svi ti problemi su u svom korenu posledica čovekovog greha i suludo je misliti da uz malo više aktivizma, brige i više onog „življenja životom kakvim je Isus živeo” možemo da ih rešimo. Ne, jedino se krst istinski i jednom zauvek razračunava sa grehom i samo krst omogućava ljudima da budu uopšte uključeni u Božje savršeno carstvo.

Pa ipak, izgleda da sve veći broj ljudi oseća taj pritisak da se pronade „veće” i „važnije” evanđelje. Po knjigama stalno vidamo opise evanđelja koji stavljaju krst u drugi plan. Umesto njega stoje objave da je u središtu evanđelja činjenica da Bog ponovo stvara svet, ili da je obećao carstvo koje će sve ispraviti, ili da nas poziva da mu se pridru-

žimo u preobražavanju naše kulture. Kakvi god da su detalji, rezultat je uvek isti – Isusova smrt umesto grešnika uzima se zdravo za gotovo, marginalizuje ili čak potpuno (ponekad i namerno) ignoriše.

TRI REZERVNA EVANĐELJA

Čini mi se da je ovakvo vrlo suptilno guranje krsta u stranu na delu među evanđeoskim hrišćanima, i to na nekoliko različitih načina. Tokom proteklih nekoliko godina govorilo se o mnogim „većim i boljim” evanđeljima, a svako od njih je sticalo i brojne sledbenike. Međutim, sve dok ova „veća” evanđelja u svoje središte stavljaju bilo šta drugo osim krsta, neću ih ni smatrati evanđeljima ili bar ne pravim. Daću vam tri primera.

„Isus je Gospod” nije evanđelje

Jedno od najpopularnijih od tih „većih” evanđelja jeste tvrdnja da je radosna vest jednostavna objava da je „Isus Gospod”. Baš kao što glasnik može da uđe u grad i objavi „Cezar je Gospod”, hrišćani treba da objavljuju radosnu vest da je Isus taj koji vlada i da upravo miri ceo svet sa sobom i dovodi ga pod svoju vlast.

Naravno, objava „Isus je Gospod” je apsolutno i veličanstveno istinita! I ta objava Isusove vrhovne vlasti je ključna za poruku evanđelja. Pavle u Rimljanima 10:9 kaže da će onaj ko ispovedi da je Isus Gospod biti spasen, a

u Prvoj Korinćanima 12:3 kaže da neko tu istinu može da potvrdi samo Božjim Duhom.

Međutim, svakako nije ispravno reći da je objava „Isus je Gospod” sažetak i suština hrišćanske radosne vesti. Već smo videli kako su prvi hrišćani, kad su objavljivali evanđelje, govorili i mnogo više od toga. Da, u 2. glavi Dela apostolskih Petar je propovedao: „Stoga neka sav dom Izrailjev sigurno zna da je Bog učinio Gospodom i Hristom ovoga Isusa koga ste vi raspeli” (36. stih). Ipak, pre i posle ove izjave nalazimo iscrpno objašnjenje toga šta *znači* to da je Isus Gospod. To znači da je taj Gospod razapet, sahranjen i vaskrsao, a znači i to da je njegova smrt, iznad svega, omogućila „oprostaj greha” onima koji se pokaju i uzveruju u njega. Petar nije samo objavio da je Isus Gospod, nego i da je taj Gospod preduzeo nešto kako bi spasao svoj narod od Božjeg gneva uzrokovanog njihovim grehom.

Do sada bi već trebalo da nam bude jasno da sama izjava „Isus je Gospod” uopšte i nije radosna vest ukoliko ne objasnimo da Isus nije samo Gospod, već i Spasitelj. Gospodnja vlast podrazumeva i pravo da nam sudi, a već smo videli da Bog želi da osudi zlo. Stoga je za grešnika koji je odmetnut od Boga i protivi se njegovom Mesiji objava da je Isus Gospod zapravo užasna vest. To znači da je njegov neprijatelj seo na presto i da će mu suditi za pobunu protiv njega.

Da bi ta vest bila radosna, a ne zastrašujuća, morala bi da uključi i način da ta pobuna bude oprostena, način da se pomirimo s Onim koji je postao Gospod. Upravo to vidimo u Novom zavetu, ne samo objavu da je Isus Gospod, već i da je taj Gospod Isus razapet kako bi grešnici zadobili oprostaj

i imali udela u radosti carstva koje će doći. Bez toga, objava „Isus je Gospod” je obična smrtna presuda.

Stvaranje–pad–otkupljenje–carstvo nije evanđelje

Mnogi hrišćani su ukratko opisali Bibliju pomoću reči *stvaranje, pad, otkupljenje, carstvo*.

Takav opis i jeste vrlo dobar način da se sažme glavna poruka Biblije. Bog stvara svet, čovek greši, Bog u Isusu otkupljuje narod za sebe i istorija se završava usavršenjem njegovog slavnog carstva. To je sjajan način da upamtimo osnovni tok biblijske priče, od Prve Mojsijeve do Otkrivenja. Štaviše, kad ga ispravno razumemo i artikulišemo, taj sažetak stvaranje–pad–otkupljenje–carstvo predstavlja dobar okvir za verno predstavljanje biblijskog evanđelja.

Ipak, problem je u tome što stvaranje–pad–otkupljenje–carstvo neki pogrešno koriste da bi naglasak evanđelja sa krsta prebacili na Božje obećanje da će obnoviti svet. Zato se „evanđelje” stvaranje–pad–otkupljenje–carstvo često predstavlja ovako nekako:

Evandjelje je vest da je u početku Bog stvorio svet i sve u njemu. Taj svet je prvobitno bio dobar, ali ljudi su se pobunili protiv Božje vladavine i bacili svet u kaos. Odnos između čoveka i Boga je pokvaren, kao i odnos čoveka sa drugima, sa samim sobom i sa svetom. Ipak, posle pada Bog je obećao da će poslati Cara koji će otkupiti svoj narod i ponovo

izmiriti tvorevinu sa Bogom. To obećanje je počelo da se ispunjava dolaskom Isusa Hrista, ali biće konačno dovršeno, odnosno usavršeno, kad se Car Isus vrati.

Sve u ovom pasusu je, naravno, tačno. Ali to što sam napisao nije evanđelje. Baš kao što objava „Isus je Gospod” nije radosna vest ako ne postoji način da nam se oprostimo to što smo se pobunili protiv njega, tako i činjenica da Bog ponovo oblikuje svet nije dobra vest ukoliko i mi ne možemo da budemo uključeni u to.

Naravno, sasvim je u redu ako na taj način objašnjavamo radosnu vest hrišćanstva. Štaviše, kategorije „stvaranja” i „pada” se gotovo idealno podudaraju s našim kategorijama „Bog” i „čovjek”. Ipak, ključna tačka nalazi se u kategoriji „otkupljenja”. Upravo tu, da bismo zaista objavljivali evanđelje, moramo pažljivo objasniti Isusovu smrt, vaskrsenje i reakciju koju Bog zahteva od grešnika. Ako kažemo samo da Bog otkupljuje ljude i ponovo oblikuje svet, a ne i *kako on to čini* (Isusovom smrću i vaskrsenjem) i *kako možemo da se uključimo u to otkupljenje* (pokajanjem od greha i verom u Isusa), onda nismo objavili radosnu vest, nego smo jednostavno rekli o čemu Biblija uopšteno govori, a grešnike smo ostavili da nas spolja posmatraju, lica i dlanova pritisnutih na prozor.

Kulturni preobražaj nije evanđelje

U skorije vreme mnogi evanđeoski hrišćani kao da su

opsednuti idejom da svojim radom mogu da preobrazu kulturu. Mislim da je to plemeniti cilj i da je svaki pokušaj opiranja zlu u društvu, bio on ličan ili sistematski, u suštini biblijski. Pavle nam kaže da treba da „činimo dobro svima dok imamo vremena, a najviše onima koji pripadaju našoj verskoj porodici” (Gal. 6:10). Isus nam kaže da brinemo o bližnjima, u koje spadaju i ljudi sa strane (Lk. 10:25-37). Takođe nam kaže: „Tako neka zasvetli vaša svetlost pred ljudima, da vide vaša dobra dela i proslave Oca vašega koji je na nebesima” (Mt. 5:16).

Ipak, mnogi zagovornici te ideje idu još dalje smatrajući da je zapovest o „izbavljenju kulture” u samoj osnovi biblijske priče. Ako Bog transformiše svet, kažu oni, onda smo i mi dužni da mu se pridružimo, da prikupimo građu za carstvo i napravimo odlučujuće korake ka uspostavljanju Božje vladavine u našem kraju, našim gradovima, narodima i svetu. Kažu: „Moramo da radimo ono što vidimo da i Bog radi”.

Nastaviću i reći ću sve što mislim. Gajim ozbiljne biblijske i teološke sumnje kad je reč o priči o preobražaju kulture. Mislim da za Pismo prioritet nije kulturni preobražaj, na šta se mnoge pristalice tog preobražaja pozivaju. Postoji nekoliko razloga za to. Na primer, ne mislim da je zapovest o menjanju kulture iz Prve Mojsijeve data Božjem narodu, već radije ljudima u celini. Takođe ne smatram da se čovekova kultura, bilo u Pismu ili u istoriji, u opštem smislu kreće putanjom ka Bogu, pre mi se čini da se, ne baš potpuno ali uopšteno gledano, kreće ka sudu (pogledajte Otkrivenje 17-19). Zato mislim da nas opti-

mizam koji mnoge pristalice ovakvog stava gaje kad je reč o „menjanju sveta” navodi na pogrešan put i da će se samim tim pokazati kao beskoristan.

Ipak, sve je to ogromna biblijsko-teološka rasprava u koju ovde neću ulaziti. U stvari, mislim da je moguće biti posvećen preobražaju, ali istovremeno i držati Isusov krst u središtu biblijske priče i radosne vesti. Na kraju krajeva, on bi taj preobražaj postigao upravo pomoću ljudi kojima je *oprosteno* i koji su *otkupljeni*, a oproštaj i otkupljenje se dešavaju samo na krstu.

Ja se više brinem zbog nečeg drugog, a nadam se da će se i moji evanđeoski zagovornici preobražaja svim srcem u ovome složiti sa mnom. Reč je o sledećem: među pristalicama preobražaja se previše često dešava da kulturološko otkupljenje suptilno postane veliko obećanje i svrha evanđelja, što onda, naravno, znači da je krst, namerno ili nenamerno, izguran sa tog položaja. Vidimo da se to dešava u mnogim knjigama koje naglašeno pozivaju na kulturni preobražaj. U njima više uzbuđenja i radosti izaziva obećanje reformisane kulture nego Hristovo delo na krstu, a najrevnosniji apeli upućeni ljudima ne odnose se na pokajanje i verovanje u Isusa, nego na pridruživanje Bogu u menjanju sveta. Za biblijski tok priče se tvrdi da vrhunac dostiže u preoblikovanju sveta, a ne u Hristovoj zastupničkoj smrti.

U svemu tome hrišćanstvo je sve manje povezano s mišlošću i verom, a sve više postaje banalna religija tipa „Živite ovako i promenićemo svet”. To nije hrišćanstvo, nego moralizam.

SABLAZAN I LUDOST

Na kraju krajeva, pitam se da li impuls da se krst izgura iz središta evanđelja ne potiče možda od same činjenice da svet jednostavno ne voli krst. U najboljem slučaju smatraju ga smešnom bajkom, a u najgorem monstroznom laži. To ne bi trebalo da nas iznenadi. Pavle nam je i rekao da će tako biti. Poruka krsta će, kako je on rekao, nekome biti sablazan, a nekome ludost!

Ako tome dodamo i činjenicu da zaista *želimo* da svet bude privučen evanđelju, stavićemo hrišćane pod ogroman pritisak da pronađu način da ne pričaju toliko o „religiji krsta”. Mislim, želimo da svet prihvati evanđelje, a ne da mu se smeje, zar ne?

Ali stvarno, trebalo bi jednostavno da se suočimo s tim. Poruka krsta će ljudima oko nas biti besmislica. Zbog nje ćemo mi hrišćani zvučati suludo, a i svakako će potkopati naše pokušaje da se „približimo” nehrišćanima i dokažemo im da smo fini i bezopasni kao i svi ostali. Hrišćani uvek mogu da navedu svet da pomisli kako su zanimljivi – sve do časa kad počnemo da pričamo kako nas je spasao raspeti čovek. Tada naš imidž odlazi u vetar, koliko god da smo ga pažljivo gradili.

I samo Pismo jasno kaže da krst *mora* da ostane u središtu evanđelja. Ne možemo da ga guramo u stranu niti da ga zamenimo bilo kojom drugom istinom koja bi bila srce, centar i izvor radosne vesti. Učiniti to značilo bi svetu predstaviti nešto što ne spasava i što, samim tim, uopšte i nije radosna vest.

Biblija nam, u stvari, pruža vrlo jasna uputstva o tome ka-

ko treba da odgovorimo na bilo kakve pritiske da izguramo krst iz centra evanđelja. Tome treba da se odupremo. Pogledajmo šta je Pavle rekao o tome u Prvoj Korinćanima. Znao je da poruka o krstu ljudima oko njega u najboljem slučaju zvuči suludo. Znao je da će zbog toga odbaciti evanđelje jer će im biti kao smrad u nozdrvama. Ali čak i pred takvim sigurnim odbacivanjem rekao je: „Mi propovedamo Hrista raspetoga” (1. Kor. 1:23). Štaviše, dodao je: „Jer sam odlučio da među vama znam samo Isusa Hrista, i to raspetoga” (1. Kor. 2:2). To je zato što, kako je na kraju te poslanice rekao, činjenica da je „Hristos umro za naše grehe, po Pismima”, nije samo važna, pa čak ni *vrlo* važna. Ona je „*pre svega*” (1. Kor. 15:3).

A šta ako nam se zbog toga svet smeje? Šta ako ljudi bolje reaguju na evanđelje koje je više okrenuto obnovi sveta nego Hristovoj zastupničkoj smrti za grešnike? Šta ako se ljudi smeju evanđelju jer govori o čoveku koji umire na krstu? Pa neka bude tako, rekao je Pavle. Ja propovedam o krstu. Možda će misliti da je to besmislica, ali ja znam: „Ono što kao ludost dolazi od Boga, mudrije je od ljudi” (1. Kor. 1:25).

Pavle se trudio da krst bude centralna tačka evanđelja koje je propovedao, a to treba da činimo i mi. Ako dozvolimo da bilo šta drugo bude u njegovom središtu, to će biti isto kao da smo rekli: „Čuj, pomoći ću ti da preskočiš taj zid. Veruj mi. Sve će biti u redu”.

OSMA GLAVA

SILA EVANĐELJA

Malo pre nego što sam završio koledž, naprečac sam rešio da se sa dvojicom najboljih prijatelja iz našeg rodnog gradića u Istočnom Teksasu autom odvezem do Nacionalnog parka Jeloustoun. Putovanje je bilo sjajno, za tri momka to je bilo nešto nalik obredu uvođenja u život odraslih.

Kao što možete i da zamislite, videli smo neverovatne planinske pejzaže, gejzire, izvore vrelog sumpora i mnoštvo losova. Jednog jutra smo rešili da odemo na celodnevni izlet i da, zabave radi, ne poneseo mapu. Hteli smo da vidimo kuda će nas staza odvesti. I tako, spakovali smo u rance nešto hrane i mobilne i krenuli.

Šetnja je bila duga i posle nekog vremena počeli smo da se šalimo kako smo, eto, u Nacionalnom parku Jeloustoun, ali ne primećujemo mnogo razlike u odnosu na

šume Istočnog Teksasa, u kome smo odrasli. Sa svih strana smo bili okruženi visokim borovima i svaki čas bismo preskakali neki potočić s kojim bi nam se staza ukrstila. Ipak, uglavnom nije imalo šta da se vidi i postajali smo pomalo nervozni.

Ali onda, iznenada, pre nego što je bilo ko od nas imao vremena da uopšte primeti neku promenu, izbili smo na kraj šume i našli se na ivici Velikog kanjona Jeloustouna. Pred nama su se protezali kilometri veličanstvenog useka u zemlji. Na njegovom dnu je tekla reka svetlucajući u odblescima sunca. Pod nama su letele ptice, a niski oblaci žurno prolazili uhvaćeni u vazдушnim strujama kojima je, pretpostavljam, upravljao kanjon.

U tom trenutku, dok sam zurio u vrtoglava prostranstva pod sobom i u nebo, osetio sam se neverovatno malim. Na nekoliko trenutaka, sva trojica smo, prvi put tog dana, ostali nemi. Tada je jedan od prijatelja počeo da peva:

O, Bože moj, kad ovaj svet posmatram,
koji ti divno stvori...⁶

Nije baš umeo lepo da peva, Bog neka ga blagoslovi, ali njegovo srce je bilo u pravu! Narednih nekoliko minuta smo stajali na ivici Velikog kanjona Jeloustouna i slavili Onoga koji je stvorio to čudesno remek-delo.

6 „How Great Thou Art”, Stjuart K. Hajn, 1949; zasnovano na pesmi „O Store Gud”, Karl G. Boberg, 1886.

ZAŠTO TO NE UVIĐAMO?

Znate, mislim da bi evanđelje ostavilo isto tako snažan utisak na nas kad bismo samo zastali i dobro razmislili o njemu. Kada ste poslednji put digli glavu sa sitnih detalja ovog života i suočili se s Velikim kanjonom onoga što je Bog u evanđelju učinio za nas? S njegovom nemerljivom milošću kojom je oprostio ljudima pobunjenim protiv njega, s njegovim zapanjujućim planom da pošalje svog Sina da pati i umre umesto njih, utvrdi presto vaskrslog Isusa u carstvu savršene pravednosti, a one koji su spaseni i otkupljeni njegovom krvlju uvede u novo nebo i novu zemlju, gde će greh i zlo biti zauvek pobeđeni?

Kako uopšte toliko često i dugo mogu da ispuštam iz vida lepotu, silu i širinu tog evanđelja? Zašto mojim mislima i osećanjima tako često dominiraju nebitne misli: da li mi je auto čist, šta ima u vestima ili da li mi se dopao današnji ručak, a ne ove slavne istine? Zašto svoj život često organizujem i o njemu razmišljam kao da nosim štitnike za oči, umesto da to činim u svetlu večnosti? Zašto ovo evanđelje ne prožima do dna svaki moj odnos: sa ženom, decom, saradnicima, prijateljima i članovima crkve?

Tačno znam zašto. Zato što sam grešnik i okrenutost svetu će i dalje opstajati u mom srcu i ratovati protiv mene sve do dana Isusovog dolaska. Ali dok se to ne desi, boriću se protiv toga. Želim da se borim protiv duhovne lenjosti, protiv omamljenosti i otupelosti kojima mi ovaj svet stalno preti. Želim da se čvrsto držim evanđelja i pustim da utiče na sve moje postupke, osećaje, osećanja, želje, misli i volju.

Nadam se da i vi to želite. Takođe se nadam da je ova knjižica pomogla da izađete na čistinu i ugledate veličanstvenost onoga što je Bog za nas uradio u Isusu. Ali šta sada? Pa, spomenuću samo nekoliko načina, uz milion onih koje neću, o tome kako radosna vest o Isusu treba da utiče na naš život.

POKAJTE SE I VERUJTE

Kao prvo, ako niste hrišćanin, hvala vam što ste doveli stigli sa čitanjem ove knjige. Nadam se da ste iskoristili priliku da malo razmislite o radosnoj vesti o Isusu i molim se da vam se ona ureže duboko u pamćenje. Mislim da je, što se vas tiče, ovo pitanje „šta sada” zapravo vrlo lako. Ne treba da uradite milion stvari, nego samo jednu – pokajte se od greha i poverujte u Isusa. To znači da treba da uvidite da ste duhovno bankrotirali, da priznate da niste u stanju da sami sebe izbavite i da pridete Isusu kao svojoj jedinoj nadi da će vam Bog oprostiti i učiniti vas pravednim.

Ako hoćete da postanete hrišćanin, to nije neki težak proces. Ništa ne mora da se zaradi jer je Isus već zaradio sve što vam je potrebno. Evanđelje vas poziva da okrenete leđa grehu i pridete Isusu u veri, to jest, da se uzdate i oslonite na njega. Ono vas poziva da mu dođete i kažete: „Isuse, znam da sâm sebe ne mogu da spasem i zato se uzdam da ćeš ti to uraditi umesto mene”.

A zatim se pred vama otvara ceo svet. Ali sve započinje pokajanjem od greha i uzdanjem u to da će nas Isus spasiti.

ODMORITE SE I RADUJTE SE

Ako ste hrišćanin, onda vas evanđelje poziva da se pre svega odmorite u Isusu Hristu i radujete u nepobitnom spasenju koje je zadobio za vas. Zahvaljujući Isusu i zato što znam da sam verom sjedinjen sa njim, mogu da se borim protiv iskušenja da pomislim da je moje spasenje na neki način krhko ili prolazno. Kako god da se osećam u bilo kom trenutku, znam da, ispod vrtloga svih pitanja, pripadam Isusu i da me niko ne može istrgnuti iz njegove ruke. To je zato što mi evanđelje kaže da moj položaj pravednika pred Bogom nije zasnovan na praćenju brojeva na tiketu duhovne tombole. Rađanje plodova? Imam. Molitvica? Imam! Duhovni razgovori? Imam, imam, imam! Super! Danas se osećam *stvarno* spaseno!

Kako je to smešno kad se uporedi s onim što evanđelje kaže o Isusu! Hvala Bogu, moj odnos s njim nije zasnovan na mojoj čudljivoj volji ili sposobnosti da živim pravedno. Ne, Bog je već proglasio svoju presudu nada mnom, i ona glasi „OPROŠTENO!” Štaviše, ta presuda se nikad neće promeniti jer je zasnovana zauvek i samo u Isusu – na krstu, gde je umro umesto mene, i u istini da me on sad zastupa pred Božjim prestolom.

Ako ste hrišćanin, onda se Isusov krst u vašem životu ističe kao granitna planina i čvrsto svedoči o Božjoj ljubavi prema vama i njegovoj odlučnosti da vas bezbedno dovede k sebi. Kao što je Pavle rekao u Rimljanima: „Ako je Bog za nas, ko će protiv nas? Bog, koji nije poštedeo svog sopstvenog Sina, nego ga je predao za sve nas, kako nam neće s

njim i sve drugo darovati?” (Rim. 8:31-32).

VOLITE HRISTOV NAROD

Hrišćanine, evanđelje bi takođe trebalo da te odvede do dublje i življe ljubavi prema Božjem narodu, crkvi. Nijedan od nas hrišćana nije sam zaradio ulazak u nasljedstvo koje nam je Bog pripremio. Mi nismo žitelji carstva koji su sami sebi utrljali put dotle. Uključeni smo u Božja obećanja samo zato što znamo da za spasenje zavisimo od Isusa Hrista i što smo verom sjedinjeni s njim.

Ali tu je i začkoljica. Da li vam je jasno da isto važi i za brata i sestru u crkvi koji vam pomalo idu na živce? Oni vole istog Gospoda Isusa kao i vi, štaviše, isti Gospod, koji je vas spasio i oprostio vam, učinio je to i za njih. Razmislite o braći i sestrama za koje niste odvojili vreme da ih upoznate samo zato što niste kliknuli. Setite se osobe s kojom ste pokvarili odnos i odbili da ga popravite. A sad se setite da i ta osoba voli i veruje u istog Gospoda kao i vi. Setite se da je Gospod, koji je umro za vas, umro i za nju.

Pitam se da li je vaše razumevanje evanđelja o Isusu Hristu – radosne vesti da vas je Isus spasio iako to niste zaslužili – dovoljno duboko da progutate sitne kritike upućene od braće i sestara. Pitam se da li je dovoljno duboko da progutate svaku nepravdu koju su vam naneli, čak i najbolniju, i navede vas da im oprostite i volite ih baš kao što je i sam Isus učinio i za jedne i za druge.

Pitam se da li je prostranstvo Božje ljubavi prema va-

ma uvećalo vašu ljubav prema drugima.

GOVORITE EVANĐELJE SVETU

I ne samo to, pitam se i da li je Božja milost koja vam je data učinila da više volite svet oko sebe i čeznete da vidite ljude kako upoznaju Isusa Hrista i veruju u njega. Ako dobro razumemo kakvu nam je milost Bog pokazao, naša srca će čeznuti da vide kako se ta milost pokazuje i drugima.

Nakon što je vaskrsao, Isus se pojavio pred učenicima i rekao im je: „Tako je napisano da Hristos treba da postrada i da vaskrsne iz mrtvih treći dan te da se u njegovo ime propoveda pokajanje i oproštaj grehova svima narodima – počevši od Jerusalima”. Tu je Božji veličanstveni plan da spase narod za sebe u kristalnoj jasnoći iznesen pred učenike, a potom je usledilo iznenađenje jer je Isus dodao sledeće: „Vi ste svedoci ovome” (Lk. 24:46-48). Uvek sam zamišljao kako li su samo učenici prebledeli kad su to čuli! Božji plan je bio ni manje ni više otkupljenje sveta, a Isus im je upravo rekao da će se taj plan ostvariti *preko njih!*

Ne znam za vas, ali kad ja na to pomislim, osećam se potpuno nedoraslo zadatku. Bog želi da *preko nas* ostvari svoje planove za svet? Neverovatno! Ali ako se osećate nedostojno i nedoraslo, ohrabriću vas. I *jeste* nedostojni, a naročito nedorasli! Pa kakvo je to ohrabrenje? Pogledajte samo kakvi smo – slabašna, krhka bića koja se svakodnevno bore sa grehom. Pa ipak, Isus nam kaže: „Vi ćete mi biti svedoci”. Bog je rešio da spase grešnike putem našeg objavljivanja

evanđelja – bilo da je reč o propovedanju, poučavanju, razgovorima s prijateljima, rodbinom i saradnicima.

Anđeo se u 10. glavi Dela apostolskih obratio Korneliju, ali da li ste se ikad zapitali zašto mu on sam nije odmah i pričao o evanđelju? Što ga je slao kod Petra, koji je tada čak bio u drugom gradu? Stvarno, ako je anđeo mogao sve to da kaže Korneliju, zašto mu nije rekao i evanđelje? Ali ne, Bog je odredio da evanđelje napreduje u reči njegovog naroda, tačnije, da se širi preko onih koji su i sami prihvatili radosnu vest o Isusu i koji su doživeli njegov oproštaj.

Ako ste hrišćanin, shvatite da u svojim rukama držite jedinu pravu poruku spasenja koju će svet ikada čuti. Nikad neće biti drugog evanđelja i ljudi se ni na koji drugi način ne mogu spasti od greha. Ako će se vaši prijatelji, porodica i kolege ikad spasti od greha, to će se desiti tako što će im neko govoriti evanđelje o Isusu Hristu. Zato nas Isus šalje da idemo u svet i propovedamo ovu radosnu vest narodima. To je i Pavle mislio kad je u 10. glavi Poslanice Rimljanima pitao: „Kako će, dakle, prizvati onoga u koga nisu poverovali? A kako će verovati u onoga za koga nisu čuli? Kako će pak čuti bez propovednika?” (14. stih). Mnogo je dobrih stvari koje mi kao hrišćani radimo, ali činjenica je da će većinu tih dobrih stvari rado obavljati i ljudi koji nisu hrišćani. Ali ako mi hrišćani ne objavljujemo evanđelje o Isusu, ko će drugi to da radi? Niko.

I zato neka istine evanđelja prodru u vaše srce; neka ga čak i slome, radi onih koji još ne poznaju Isusa Hrista. Razmišljajte o tome kako će vašim prijateljima, porodici i kolegama biti kad bez Isusa Hrista budu stajali pred Bo-

gom, pravednim Sudijom. Setite se šta je Božja milost uradila u vašem životu i zamislite šta bi mogla da uradi u njihovom. Udahnite duboko, pomolite se za delovanje Božjeg Duha, otvorite usta i govorite!

ČEZNITE ZA NJIM

I konačno, zbog evanđelja bi trebalo da čeznemo za danom kad će se naš Car Isus vratiti da konačno, do kraja i zauvek utvrdi svoje carstvo. Ta se čežnja ne rađa samo zato što smo u carstvu; za Isusovim povratkom ne čeznemo samo zato što ćemo živeti u svetu u kome vlada pravda, a zlo je pobeđeno.

Sve su to divna obećanja, ali čak ni ona nisu dovoljno velika. Ne, ako ispravno shvatimo evanđelje, nećemo žudeti toliko za carstvom koliko za Carem. Zbog evanđelja smo ga upoznali i zavoleli, pa samim tim i čeznemo za njim. „Želim da oni... budu sa mnom tamo gde sam ja”, rekao je Isus (Jv. 17:24). A i mi želimo da budemo s njim i da ga proslavljamo zajedno s milionima drugih.

Knjiga Otkrivenja sadrži zadivljujuću viziju onoga što je Bog pipremio za nas koji ga volimo. Ova slika koja opisuje kako otkupljeni proslavljaju Isusa Hrista je tek nagoveštaj, ali u njoj svejedno možete osetiti pobeđu, radost, mir i konačnost.

„Potom videh, i gle, mnogi narod koga niko nije mogao izbrojati, od svake narodno-

sti i plemena i naroda i jezika, gde stoje pred prestolom i pred Jagnjetom, obučeni u bele haljine sa palmama u rukama svojim. I vikahu snažnim glasom govoreći: spasenje pripada Bogu našem, koji sedi na prestolu, i Jagnjetu!” (Otk. 7:9-10).

Zbog evanđelja mi čeznemo za tim danom. Dok zapinjemo kroz iskušenja, progonstva, iritacije, iskušenja, ometanja, apatiju pa i jednostavni umor od ovog sveta, evanđelje nam pokazuje na nebesa gde naš Car Isus, Božje jagnje koje je raspeto umesto nas i koje je slavno vaskrslo iz mrtvih, sada sedi i moli se za nas. Evanđelje ne čini samo to, već nas i poziva da nastavimo ka tom konačnom danu kada će nebesa biti ispunjena hukom miliona glasova onih kojima je oprošteno i koji ga pozdravljaju kao raspelog Spasitelja i vaskrslog Cara.

IZJAVE ZAHVALNOSTI

Kao što je već uobičajeno prilikom pisanja knjiga, i ja bih ovde voleo da zahvalim velikom broju ljudi. Čovek ne uči i ne razmišlja sam i mogao bih ceo dan da nabrajam braću i sestre s kojima sam tokom protekle decenije, pa i duže, razgovarao o evanđelju. Ipak, nekolicini njih bih voleo da iskažem posebnu zahvalnost.

Kao prvo, hvala divnom timu u Krosveju jer su rizikovali sa nepoznatim autorom. Ako Gospod bude koristio ovu knjigu u izgradnji svoje crkve, učiniće to zahvaljujući vašem zalaganju.

Hvala i timu u *9 Marks* jer su me ohrabрили da napišem ovu knjigu i uložili su trud da se to i ostvari. Inspirisale su me vizija i strast Meta Šmakera kad je reč o zdravlju crkve širom sveta i čast mi je da ga poznajem i radim s njim.

Džonatan Liman mi je pružio ogromnu pomoć u pisanju ove knjige. Naši razgovori, mejlovi i njegovi saveti pomogli su da knjiga dobije potpuniji oblik. Hvala i Bobiju Džejmisonu, s kojim sam ispio bezbroj kafa tokom naših razgovora o carstvu. Kakva je samo radost biti u ovom timu!

Marku Deveru, mom dragom bratu, hvala ti što si me pogurao da napišem svoju prvu knjigu. Dugujem ti neizrecivo mnogo. Ponosim se što mogu da te nazovem svojim duhovnim mentorom i drago mi je što nas je naš Gospod obojicu iznenadio mojim privremenim povratkom u Vašington. Tako je dobar što nam je omogućio da provedemo zajedno ovo vreme.

I na kraju, hvala mojoj snažnoj i lepoj supruzi Moriji, koja me toliko voli i brine se o meni, što je izdržala sve one trenutke kad bih se izgubio u mislima zbog nekog zakukuljenog teološkog problema. Mnogo te volim, dušo.

IX 9Marks

Izgradnja zdravih crkava

DA LI VAM JE CRKVA ZDRAVA?

*Služba 9Marks oprema crkvene vođe prenoseći im biblijsku viziju
i pružajući im praktična sredstva kako bi njihove zdrave
crkve pokazivale narodima Božiju slavu.*

Radi toga nam je cilj da pomognemo crkvama da razviju devet zdravih, ali često zanemarenih odlika:

- ① Ekspozicijsko propovedanje
- ② Nauka utemeljena na evanđelju
- ③ Biblijsko shvatanje obraćenja i evangelizacije
- ④ Biblijsko crkveno članstvo
- ⑤ Biblijsku crkvenu stegu
- ⑥ Biblijski pristup učeništvu i rastu
- ⑦ Biblijsko crkveno vođstvo
- ⑧ Biblijsko shvatanje i praktikovanje molitve
- ⑨ Biblijsko shvatanje i praktikovanje misije

Služba 9Marks piše članke, knjige, prikaze knjiga i internet časopis. Organizujemo konferencije, snimamo intervjuje i proizvodimo druga sredstva kako bismo opremili crkve za pokazivanje Božije slave.

Posetite naš veb-sajt, gde možete pronaći sadržaje na više od četrdeset jezika i prijaviti se za primanje našeg besplatnog internet časopisa. Na sledećoj adresi se nalazi potpuni spisak naših sajtova na drugim jezicima: 9marks.org/about/international-efforts/.

9Marks.org

OBUKA ZA PROPOVEDNIKE

PROPOVEDAJ REČ

Radionice ekspozicijskog propovedanja

Projekat Timotej vam predstavlja radionice Propovedaj Reč – program za obuku u ekspozicijskom propovedanju.

Ovaj program traje četiri godine, tokom kojih se učesnici dva puta godišnje okupljaju na trodnevnim radionicama, gde u maloj grupi – od deset do dvadeset ljudi – zajedno proučavaju Božiju reč i uče kako da je propovedaju odražavajući Božije pastirsko srce.

Radionice su usredsređene na dve oblasti:

- *Kako propovedati* – učesnici će proširiti svoje znanje i unaprediti veštine proučavanja Božije reči i propovedanja i poučavanja iz nje. Govorićemo o osnovama tumačenja Biblije (hermeneutici) i važnosti vernog izlaganja Božije reči.
- *Kako vršiti pastirsku službu* – govorićemo o biblijskom modelu službe koji se temelji na Božijem srcu i obrađuje pojmove poput predvođenja služenjem, poniznosti i otvorenosti, odgoju drugih vođa i službi novog saveza.

Učesnici na svakoj radionici zajedno proučavaju jednu biblijsku knjigu, slušaju pouke predavača, uče jedni od drugih i vežbaju upotrebu naučenih načela proučavanja i propovedanja Svetog pisma. Radionice su veoma žive, s mnogo interakcije među učesnicima, s pitanjima i odgovorima, raspravama i osvrtima na urađeno.

Ovaj nastavni program će pomoći polaznicima da naučeno prenesu i na druge, na one „koji će biti sposobni i druge da pouče“ (Druga Timoteju), stvarajući i proširujući mrežu propovednikâ koji verno propovedaju Reč.

Za sve dodatne informacije nazovite +381 69/712-470,
pišite na adresu projekattimotej@gmail.com
ili posetite vebaj www.projekat-timotej.org

BAPTISTIČKA TEOLOŠKA ŠKOLA

Nova generacija balkanskih vođa fokusiranih na Hrista

Svako je teolog, ali nije svako dobar teolog. Ovo je parafrazirana misao iz knjige koja nosi naslov „Svako je teolog”, autora R. Č. Sprola. Baptistička teološka škola u Novom Sadu veruje u istinitost ove izjave, i u to da je našoj zemlji i celom regionu potrebno više ljudi koji imaju osnovno teološko obrazovanje. Škola pruža studentima alatke koje su im potrebne kako bi ispravno tumačili Sveto pismo, i za to nudi programe usmerene u tri pravca, koji su prilično prilagođeni okolnostima u kojoj ljudi u našoj zemlji žive.

Programi:

- Mogućnost slušanja predavanja
- Sertifikat program
- Program diplomiranog teologa

Verujemo da ovi programi nude alatke koje su potrebne svima koji služe, ili razmišljaju o tome da služe kao pastori, starešine, misionari, đakoni, ili su u nekoj službi koja uključuje vođenje i poučavanje. Ako neko nije u formalnoj službi, ovi programi i dalje mogu da budu blagoslov za pojedince, za njegovu porodicu, i za ličnu evangelizaciju i učenje. Fokus naših predavanja je na tri stvari: karakter, veštine i znanje. Veliki akcent je na izgradnji karaktera, jer verujemo da studenti kojima se razvija karakter jesu oni koji će voljno sticati i znanje i veštine, i koji će to zdravo i koristiti.

Naša vizija je Nova generacija balkanskih vođa fokusiranih na Hrista. Motiviramo Vas da razmislite o tome da nas kontaktirate, ili da nam preporučite nekoga iz vaše zajednice ko je zainteresovan za teološko obrazovanje.

Za sve dodatne informacije pišite na adresu bts.novisad@gmail.com
ili posetite vebsajt www.btsns.org

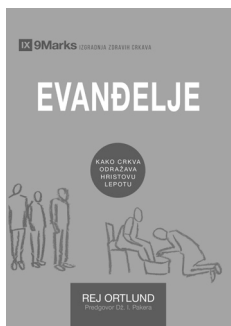
EKSPOZICIJSKO PROPOVEDANJE

Savremeno izlaganje Božije reči

Dejvid Helm

Niz – Devet odlika: Izgradnja zdravih crkava

Pastir Dejvid Helm u ovoj pristupačnoj knjizi koja je napisana za propovednike i za ljude koji se uče propovedanju izlaže šta neko treba da veruje i da postigne kako bi postao veran ekspozicijski propovednik Božije reči. Ova kratka knjiga propovednicima pruža praktična uputstva i vodi ih korak po korak, a sve može da nas nauči kako kao slušaoci da prepoznamo dobru propoved.

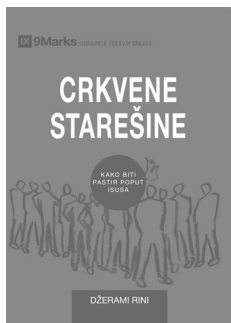
EVANĐELJE

Kako crkva odražava Hristovu lepotu

Rej Ortlund

Niz – Devet odlika: Izgradnja zdravih crkava

Evangelje je poruka koja stvara ljudsku lepotu – divne međuljudske odnose u našim crkvama – i tako čini da Hristova slava bude vidljiva u današnjem svetu. Ortlund obrazlaže tvrdnju da nauka o evanđelju stvara evandeosku kulturu – deo koji nedostaje slici u prevelikom broju naših crkava, ali kad se evanđelju dozvoli da oslobodi svu svoju silu, pomesna crkva počinje da zrači Hristovom slavom.

CRKVENE STAREŠINE

Kako biti pastir poput Isusa

Džerami Rini

Niz – Devet odlika: Izgradnja zdravih crkava

Kako izgleda delotvorno crkveno vođstvo? Rini u ovoj knjizi izlaže jasan „opis posla“ starešine zasnovan na biblijskom učenju o crkvenom vođstvu. Ova sažeta knjiga izlaže praktične smernice za nove starešine i pomaže crkvenim članovima da bolje razumeju i podržavaju svoje duhovne vođe. Ona će ohrabriti starešine da prihvate svoj poziv s milošću, mudrošću i jasnom vizijom.

UČENIŠTVO

Kako pomoći drugima da slede Isusa

Mark Dever

Niz – Devet odlika: Izgradnja zdravih crkava

Kako izgleda pomagati drugima da postanu sličniji Hristu? U ovom sažetom priručniku pastir Mark Dever sažeto odgovara na pitanja ko, šta, gde, kada, zašto i kako raditi učenje – pomažući drugima da slede Isusa. Prateći obrazac koji nalazimo u Svetom pismu, ova knjiga objašnjava kako odnosi učenja treba da funkcionišu u kontekstu jedne lokalne crkve, učeći nas kako da negujemo kulturu učenja kao normalan deo naših svakodnevnih života.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

27-247

ГИЛБЕРТ, Грег

Šta je Evanđelje / Greg Gilbert ; predgovor D. A. Karsona ;
[prevod Maja Lilić]. - Titel : Hrišćansko udruženje "Projekat
Timotej", 2023 (Nova Pazova : Euro Dream). - 130 str. ; 21 cm

Prevod dela: What is the Gospel? / Gregory D. Gilbert. - Tiraž 500. -
Str. 13-14: Predgovor / D. A. Karson.

9Marks ISBN: 978-1-960877-18-5

а) Јеванђеље

COBISS.SR-ID 117854729

Ova knjiga nam pruža biblijski verno objašnjenje evanđelja i uči hrišćane da uoče svako odstupanje od te slavne poruke. Žarko bih želeo da ovu knjigu poseduje svaki pastor i član crkve.

Č. Dž. Maheni, Služba Bezgranična milost

Ova knjižica o evanđelju je jedna od najjasnijih i najvažnijih knjiga koju sam u poslednjih nekoliko godina pročitao.

Mark Dever, stariji pastor Baptističke crkve Kapitol Hil u Vašingtonu

Greg Gilbert je oštrim umom i pastirskim srcem napisao knjigu koja će pomoći ljudima koji traže Boga, novim hrišćanima i svima koji žele da jasnije razumeju evanđelje.

Kevin Dejang, stariji pastor Hristove zavetne crkve u Metjuzu (Severna Karolina)

Knjiga Šta je evanđelje? obiluje citatima iz Reči, usmerena je na krst i uzvisuje Boga; držaće vas prikovanima uz sebe, a u vašem srcu će potpaliti plamen ljubavi prema Bogu.

Dejvid Plat, pastor-učitelj crkve Maklin i pisac

GREG GILBERT (Magistar teologije, Teološki fakultet južnih baptista) je stariji pastor Baptističke crkve u Trećoj Aveniji u Luivilu (Kentaki). Napisao je knjige Šta je evanđelje?; Zašto verovati Bibliji i Ko je Isus?, a zajedno sa Kevinom Dejangom i knjigu Koja je misija crkve?

IX

9Marks

www.9marks.org

PROJEKAT IMOTEJ